

6211070: PINTÉR ISTVÁN

6211070'S IDEGE: 1975-77.

TART.: POGÁNYSVENTPÉTER ^{közi} MÁBBI HELY-
ESZMI TÖRTÉNETÉNEK TOLYTATA'SA

164 lap, 63 fűző

TÖLORASZI MUTATÓ: POGÁNYSVENTPÉTER

SZAKMUTATÓ: XXXIII, 1

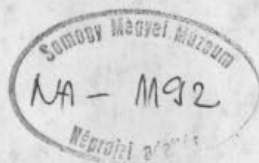
PAPÍRIPARI VÁLLALAT

KISKUNHALASI GYÁRA

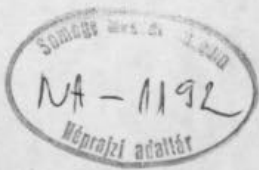
LELTÁRKÖZS

ÁTVEVETVE AZ EGYSÉGES LTK. 3679-C3 TÉTELE ALÓL

Pogánysszentpéter újabb kerü helyrajzi történetének

folytatása 1975-től 1977-ig

Néhány dokumentum a Honismereti Szakkör tevékenységéről és azok tevékenységéről, akik előbbre viszik a közművelődés ügyét, megyei és országos szinten egyaránt. Az ő munkásságuk nyomán haladva valósulnak meg a mivetteink. A levelek terveinkről és tetteinkről beszélnek, kevés kivétellel valóra váltak.

- 2 -

Magyar Néprajzi Múzeum
KA - 1192
Néprajzi adattár

Pegányszentpéter

Somogy Megyei Múzeum
NA. - 9192
Répraji adattár

Kulturház

Somogy Megyei Múzeum
MA - 1192
Néprajzi osztály

PITAKOS HÁZ

Közművelődés, kulturális élet

Szeretnék teljes képet adni erről a faluról, az itt történelekről. Azokról az emberekről, akik itt élnek és dolgoznak. Szándékom két évenként összeírni, újságcikkek-ből, fotókból összeállítva a köz javára adni helytörté-
neti gyűjtésemet. Megemlékezve azokról az emberekről is akiknek tevékenysége folytán előbbre lépünk a fejlődés útján. Ehhez kapcsolódik levelezésem folytán összegyűlt levelek és egyéb nyomtatványok gondanivalója, ezek mind a közművelődés ügyét szolgálják. A jövőben is azon munkálkodunk, úgy a honismereti szakkör, mint a népi együttes a köz javára szolgáljon. Ma tevékenyen részt vesz ebben a társadalmi munkában két pedagógus, Timár Józsefné és Kovács Ilona. Timár Józsefné énekkarvezető szívvel-lélel-
kel dolgozik, ugyanúgy Kovács Ilona a népi táncsoport vezetője is, aki Csurgóról jár Ihárosberénybe tanítani, és mellette vállalta ezt a nehéz társadalmi munkát. A szentpéteri népi együtteshez csatlakozott az inkei cíterazenekar. Vezetője Cipót Antal a tanács kirendelt-
ség vezetője, 1977 április 1-ig Inke község tanácselnöke volt. Falun nyári időszakban megerősített a csoport tag-
jainak a társadalmi munkavállalás, de azért szívesen jönnek a késő esti órákban is a próbákra. Tervünk, minél több belső somogyi kulturházban fellépni műsorainkkal.

Ma már követelmény a közös tanácsok területén a hivatásos népművelő munkálkodása körzeti kulturigazgató tisztségben, aki a tiszteletdíjas kulturház igazgatókat, azok munkálkodását tervszerűen irányítaná. Így valósággá válna a kulturális munka, nemcsak papíron rögzítve. Közvetlen segítséget kapnának szakmai vonalon a kulturházak vezetői, és az állandó felügyelet munkára ösztönözné őket. Tervszerű irányítással meg lehetne határozni, ki min fog munkálkodni. Csak a mi közös tanácsi területünkről beszéljek, Pogányszentpéteren jó táptalaja van a népművészetnek. Ezt ne akarjuk rákényszeríteni Iharosberényre, mert ott könnyebben megszerveznek egy irodalmi színpadot, Inkén egy színjátszó csoportot, és így tovább. A még ide tartozó sok-sok tennivaló mellett mindegyik kulturháznak lenne egy állandó műsorszáma, amiket összevonva is be lehetne mutatni a közös községekben, vagy a területen kívül is. Egy rátermett népművelő sok-sok lehetőséget tudna felkutatni, amik a kulturális élet fellendülését eredményeznék a közös községek területén, és valóra váltaná mindazokat, amikre a lehetőség adva van. De hozzáteszem, nem az íróasztal mellett, nem a négy fal között, csak kint a területen tudja a munkáját végezni. Az íróasztalt akkor használja, amikor tervet készít, és amikor a végzett munkát összesíti. Minden más munkája a területen végzendő, csak úgy lesz eredményes a működése.

Tapasztalatból mondom, az emberek érdeklődését fel lehet kelteni az állandó köztük való mozgással a társadalmi munka iránt, és csak így lehet számítani segítségükre a társadalmi munka végzésében.

A közös községek területén 4-5 ezer emberrel kell számolni és számukra érzékelhetővé kell tenni a mai kulturális élet mozzanatait. Erre csak jól működő kulturházak képesek, éppen ezért szükséges a rátermett népművelő szakszerű irányítása. Ne csak a rádió, televízió nyújtson szórakozást a falusi embereknek, az ő életükből merített apró jelenetekkel is gazdagíthatjuk kulturális programunkat, helyi szokások feldolgozásával, bemutatásával. Ezt is tapasztalatból mondom, a helyi szokás anyagát feldolgozva, jó és tartalmas műsorral lehet a közönség elé lépni és az érdeklődés sem marad el. Természetes és követelmény öltözéknek, táncnak, dalnak olyannak kell lenni, mint amilyen az régen volt, mert az is természetes, hogy a mai fejlett ember, pl. csak azt a műsort nézi meg, még falun is, ami színvonalasnak ígérkezik. Éppen ezért a népművelőnek ismerni kell a területén jelentkező igényeket, olyan műsort összeállítani, amivel számítani lehet az érdeklődésre. Nem árt, ha a népművelő közvélemény kutatást végez a területén, így könnyebben juthat el elképzelésének megvalósításához.

A társadalmi munka végzéséhez pl.kérni kell termelőszövetkezetek,üzemek segítségét.Ezek segítségével lökés-szerűen elősegítheti a kulturális élet fellendülését a közös tanácsi területeken.Jó példa erre Horváth László az iharosberényi "November 7" tsz.elnökének,csoportunk ruhaanyagának beszerzésénél nyújtott segítségével.Gyors intézkedése folytán rövid idő alatt megvásárolhattuk a vászonanyagot,a Budakalászi Lenfonó Ipari Vállalattól. Látszólag egyszerű dolognak tűnik,pedig nem az,mert ezek nélkül a ruhák nélkül nem lehetne népi együttes, nem kerültünk volna be a "RÖPÜLJ PÁVA" műsorába. Amint a sorokból kitetszik,gyors intézkedéssel,gyorsan előre lehet lépni.A termelőszövetkezet segítségére már korábban is számíthattunk.Jó példa erre még Gács László pogányszentpéteri üzemegység vezetőjének a segítségével.Bármilyen kéréssel fordulunk hozzá,segítsé-
günkre siet,tőle telhetően.

Persze kérdésként merül fel az is,hogy napjainkban milyen is az a rátermett népművelő? Az,aki szereti a munkáját,becsüli embertársait,időt és fáradságot nem sajnál azért,hogy a közösségnek minél szebbet és jobbat nyújtson,ez jellemzi a rátermett népművelőt.Példának hozom fel Együd Árpádot,aki 1973-ban a marcali muzeum igazgatója volt.Szentpéteri előadása a késő esti órákig elhúzódott.Éjjel 2 órakor népdalokat gyűjtött magnetofon-
nal,meg tudta nyerni az embereket,még az éjszakai órák-
ban is a felvételhez,hivatásának élő,kiváló szakember.

NA - 1192

Székesfehérvár
Művelődési és
Körzeti Adattár

1973 óta pezsgő kulturális élet folyik ebben a kis
községben, változatos formában, amit a honismereti
szakkör irányít. A népi együttesnek is a szakköri tagok
alkotják a gerincét. Bizom abban, ha továbbra is megkapjuk
a hivatalos szervektől az anyagi támogatást, könnyen
fenn tudjuk tartani az érdeklődést az emberekben a tár-
sadalmi munka iránt. A szakkör és a népi együttes is
szívesebben végzi társadalmi munkáját, ha érzik, hogy
törődnek velük.

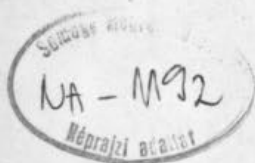
1974-ben elköltöztem Fogányszentpéterről, de nem szakad-
tam el, egy héten 3-4 esetben is kiutaztam. Többen megkér-
dezték tőlem, mit hagytam én itt, ebben a faluban? Felele-
tem: bizony sok mindent! Amit eddig nem találtam meg,
most azt keresem. Hát az már régen is úgy volt, ma is
úgy van, ha az ember nagyon akarta, meg is találta amit
keresett. Én megtaláltam! A társadalmi munkával is úgy
vagyok, egyszerűen el kell végezni, mint bármilyen más
munkát és akkor az eredmény nem marad el. Szóbeli csak
akkor lesz munka, ha tett követi, ez már régi igazság.
Tudom, hogy a társadalmi munka a legnehezebb, mert azért
nem fizetnek, vagy csak kevés tiszteletdíj jár érte, de
azért azt mondom, a közösségért dolgozni jó érzés.
A társadalmi munka végzésénél nagyon kell arra ügyelni,
hogy aki a szép, meggyőző beszédet mondja, a munkavégzés-
nél is az élen járjon, így még többen lelkesednek. És ne
úgy, hogy a meggyőzés után karba tett kézzel nézze mások
lelkes munkáját.

Legnagyobb bánatunk, hogy a kulturház rossz állapotban van, és a régi elavult épület sűrűn szorul javításra. Kicsi a szinpad, 40-50 főnyi csoportot nehéz mozgatni ezen a kis szinpadon. Azt hiszem megérdemelné ez a község egy új kulturházat, és ez a jövőre nézve nagyon hasznos lenne. A legfőbb vágyunk azonban a tájház felépítése. Az egész falu népét meg tudnám nyerni ehhez a munkához. Egy régi pitvaros házról készült fotó alapján és még emlékezetből meg lehetne építeni a tájházat. A kaposvári Rippl-Rónai és a nagykanizsai Thury György muzeumban közel 1000 tárgy van összegyűjtve Pogányszentpéterről, ezekből bőven jutna a tájházba is. Még egy gyűjtést is lehetne végezni, még össze lehetne gyűjteni néhány használati tárgyat. Az itt élő emberek igénylik a kulturának az ilyen foku megnyilvánulását is, hiszen hagyomány-őrző község vagyunk.

Ha szó esik ebben a községben a hagyományok ápolásáról, amely 14 éven keresztül szakadatlanul folyik, és hiszem, hogy továbbra is fennmarad, mindig meg kell említeni dr. Knézy Judit, dr. Kerecsényi Edit, dr. Kanyar József nevét, és a pogányszentpéteri honismereti szakkört, a hagyományok ápolóját. A fent említett muzeológusok írták az első kiadványt a községről. A felállított népi együttes is arra hivatott, öltözékben, dalaikban, táncaikban, népi játékokban elsősorban helyi szokásokat mutassanak be.

1976 november 7-én a MÁV Kodály Zoltán művelődési házban rendeztem meg a Dél-dunántuli fafaragások kiállítását. Már korábban felötöltt bennem a gondolat, 1973-ban, amikor a somogyi-zalai fafaragók kiállítását rendeztem Pogányszentpéteren, már akkor gondoltam erre a kiállításra, csak éppen lehetőség nem nyílt rá az anyagiak miatt.

1976 június hónapban Nagykanizsán a Volán 16.sz.Vállalat üzemegységének SZB.irodájában Gredics János SZB. titkárral, Bedő Józsefné vállalati kulturfelölőssel beszélgettünk, rendezni kellene egy néprajzi kiállítást a vállalaton belül. Ekkor álltam elő az ötlettel. Megbeszéltük a teendőket a Vörösmarty szocialista brigád tagjaival, levélben kérjük fel a nagykanizsai nagy vállalatokat, anyagi támogatást kérünk a kiállítás rendezéséhez. Ezután megirtuk a leveleket és elküldtük a vállalatok címére. Több nagy vállalat hirtelen elszegényedett. Az Egyesült Izzó SZB. titkára, Horváth László azonnal felajánlott 5000 forintot, de még hozzátette, hogyha senki nem támogatná az ügyet, felemeli nagyobb összegre a támogatást, akkor is megrendezzük a kiállítást. Köszönet érte, ez volt az első biztos alap. A Volán 16.sz.Vállalat VSZT. 3000 forintot, a nagykanizsai üzemegység 1000 forintot, a MÁV csomóponti KISZ Bizottság 1500 forintot ajánlott fel. A MÁV Kodály Zoltán művelődési ház adta a kiállítótermet, a nagyatádi "Gábor Andor" művelődési ház nyomtatta ki a meghívókat, plakátokat.

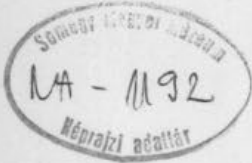

A pogányszentpéteri honismereti szakkör, mivel pénzalappal nem rendelkezett, 2 zsák kukorist és patkót sütöttek az asszonyok, az álló fogadás alatt percek alatt szétkapkodták a kemence földjén sült tésztákat. A nyersanyagot a pogányszentpéteri kulturház vásárolta. Amikor a pénzalap rendelkezésre állt, megalakítottuk a rendező bizottságot. Tagjai: Gredics János SZB. titkár, Horváth Ferenc csucstitkár, Horváth László SZB. titkár, Egyesült Izzó, Sárközi Ferencné SZB; szervező titkár Egyesült Izzó, Juhász Irené MÁV Kodály Zoltán műv. ház igazgató, Süle Miklós MÁV csomóponti KISZ titkár és jómagam. A rendezőbizottság kiállította részemre a megbízólevelet a kiállítás megszervezésére, megrendezésére. 8 nap alatt sikerült megszervezni, megnyerni a kiállítás támogatásához a Dél-dunántuli muzeumokat és az élő fafaragókat. Telefonon vettem fel a kapcsolatot a kaposvári Rippl-Rónai, a pécsi Janus Pannonius, a zalaegerszegi Göcseji, a szekszárdi B. Balogh Ádám, a nagykanizsai Thury György, a marcali helytörténeti és munkásmozgalmi muzeumokkal. A fent említett muzeumok igazgatói támogatásukról biztosítottak, ki is válogatták a legszebb, legértékesebb anyagot a kiállítás számára. A B. Balogh Ádám muzeum megadta a Tolna megyei fafaragók címét. Felkértem a négy megye népművészeti szervezeteteit, a decsi, pécsi, siófoki és a zalaegerszegi népművészeti boltot, szötteseket kértem kiállító elemnek, a legnagyobb kézséggel segítettek.

A faragó művészeket levélben kértem fel, itt sem volt probléma, felajánlották tárgyaikat. 1976 október 15-én indultam gyűjtő utra. Másfél nap alatt gyűjtöttem össze az anyagot, ugyancsak másfél nap alatt ment végbe a visszaszállítás is. A tárlókat a Rippl-Rónai múzeum kölcsönözte, dr. Bakay Kornél múzeum igazgató ajánlotta fel. Kapitány Orsolya muzeológus válogatta össze a somogyi anyagot, a legszebbeket, a Kapoliak, Tóth Mihály, Nagy Ferenc, Kálmán István faragásait. Sokan kételkedtek a kiállítás sikerében, a brigádtagok is, de biztos voltam abban, hogy a siker nem maradhat el, mert a úgy a faragásokból, mint a szőttesekből a legszebbeket gyűjtöttem össze. A nagykanizsai Zala Iparker kiváló dekoratőreivel szépen és izlésszerűen helyeztük el a tárgyakat a falon és a tárlókban. A megnyitó 1976 november 7-én, 16.00 órakor volt. A megnyitó beszédet Gaál Tibor, a Volán 16.sz. Vállalat VSZT. titkára mondta. A megnyitó után álló fogadást adtunk a meghívott vendégek számára. 10 napig volt nyitva a kiállítás. Kb. 3000-en tekintették meg. A vendégkönyvben sok dicsérő bejegyzés olvasható. Török András, a Zalai Hírlap vasárnapi mellékletében, november 14-én, majdnem egy egész oldalt szentelt a Dél-dunántúli faszobrászat kiállításának és rendezőinek. A cikk megjelenése után róla is azt mondták, éppen olyan megszállott mint én. Hozzáteszem, ilyen nemes ügy érdekében még ezt a kifejezést is vállalom, azt hiszem ő is. A kiállítás Nagykanizsán volt rendezve, de kapcsolódik a falu történetéhez, mert a Pogányszentpéteri honismereti szakkörtől indult el,

119/1967. szám.

Pintér István
urnak

Pogányszentpéter
Dózsa u. 15.

Tisztelt Uram!

Az esztergomi főszékesegyházi plébániához intézett, f. hó 18-án kelt levelére az alábbiakban válaszolok:

Kanizsai Jánosnak Esztergommal való kapcsolata nem merül ki abban, hogy 1374-től 1384-ig az esztergomi székeskáptalan nagyprépostja volt, hanem ennél sokkal jelentősebb, hogy több mint 30 éven át /1387-1418/ töltötte be az esztergomi érseki tisztet. Ő szerezte meg az esztergomi érsekeknek a primási méltóságot és egyike a legjelentősebb egyéniségeknek az esztergomi érsekek sorában. Eppen ezért alig lehetséges az ő egyházkormányzati tevékenységét egy levélben összefoglalni, de erre nincs is szükség, mert elég bő irodalom áll rendelkezésre. Rövid életrajzát közli Kollányi Ferencnek "Esztergomi kanonokok" című műve /Esztergom, 1900, 67. old./, ahol a vonatkozó irodalom is megtalálható. Az újabb irodalom a Kosáry-féle bibliografiából ismerhető meg, az a Kanizsai Jánostól reánk maradt oklevelek magyar nyelvű rövid regestumát pedig Mályusz Elemér publikálta a "Zsigmondkori oklevéltár" című művében. Ezek a művek minden bizonnyal megtalálhatók a pécsi egyetem könyvtárában.

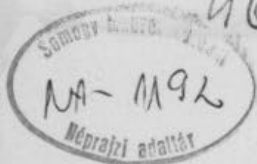
Esztergom, 1967. szeptember 28.

Tisztelettel:

Budorffmüller
levéltáros.

Pintér István Urnak,

Pogányszentpéter.

F. év szeptember 18-án kelt soraira értesitem, hogy Pogányszentpéter községre vonatkozóan a Káptalani Levéltár adatokkal nem rendelkezik.

A Püspöki Levéltárban lehetne kutatás folytán esetleg valamit kideríteni. Ehhez azonban nagyon sok idő kellene, amit mint levéltáros én nem tudok megvalósítani.

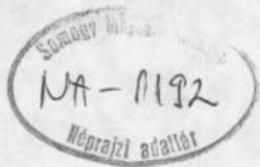
Szíves figyelmébe ajánlom - amennyiben még nem lenne ismeretes - Csánki Dezső szerkesztésében Somogy vármegye leírását a 129. és 425. oldalon. Nem lenne eredménytelen a kaposvári Állami Levéltárat felkeresni fenti ügyben.

Amennyiben mégis érdekelne akár a Káptalani, akár a Püspöki Levéltár anyaga, úgy szíveskedjék először írásban értesíteni, hogy ne fáradjon hiába Veszprémbe.

Veszprém, 1967. október 3.

Tisztelettel:

Kredics László
/Dr. Kredics László/
levéltáros

-18-

44/1967

Tüskevár: Somló és Vidéke Múzeum.
Pálócsmén.

Dr. Adalbert János
Dr. Molnár János

Pintér István
a honismereti szakkör vezetője

POGÁNYSZENTPÉTER.

Végtelen nagy örömmel vettem szíves érdeklődésüke
községük nagymúltjának megismerésére. Szívvel kö-
szöntöm és igen nagy sikereket kívánok hozzá.
Evtizedes kutatásom -Magyar Pálosrend múltja tény-
leg igen nagy és eddig fel nem tárt anyagot tar-
talmaz, a pogányszentpéteri középkori multra vonat-
kozóan. Ez azonban egy nagy munka része, amely meg-
jelenése előtt nem küldhető el.

Megkülönböztetett tisztelettel:

János Molnár
kanonok, plébános,

Somló és Vidéke Múzeum igazgatója.

Tüskevár, 1967 október 4.

Charissime !

Express leveleket, a telefon üzenetet megkaptam.
Köszönöm a megtisztelő bizalmat. Azonnal írtam Együdi
Árpád marcali muzeum igazgató Úrnak, melyben jelez-
tem, hogyha munkámért valaki vállalja irásban a kla-
dást és ezt garantálva látom, akkor az ügyről lehet
szó. Addig sajnos a kérést teljesíteni nem tudom. Jelzem
hogy rövidesen Veszprém megyéről jelent meg egy egész
megyeről szóló pálos középkori anyagom a Bakonyi Mu-
zeum évkönyvében. A megyei Múzeum hivatalos megrende-
lésére és annak garanciájával írtam meg. Lektorálva
is volt. Öszinte tisztelettel:

Veszprém, 1973 június 28.

F. M. Mészáros

NA-1192

Néprajzi adattár

1967 szeptember 2.

*P. ...
St. Győrzer.*

- szeptember 1 előadás: A nyelvészet és a nyelvészeti kutatás módszere:
Előadó:
- 2. előadás: A néprajz fogalma, célja a néprajzi kutatás fontossága:
Előadó: Dr. Kerecsényi Edit
- 3. előadás: A munkásság néprajzi vizsgálata, munkáshagyomány, munkásfolklor.
- 4. előadás: A régészet és a régészeti eredmények felhasználása.
Előadó: Dravecki Zoltán régész.
- október 1. A helyi kulturházban október 1-től 30-ig a község történeti kiállításának megtekintése.
Bemutatja:
- 2. előadás: Pogányszentpéter község történetéről.
Előadó: Pintér István.
- 3-4- előadás elmarad.
- november 1. előadás: Pogányszentpéter község és környéke néprajzának ismertetése.
Előadó: Knézi Judit Kaposvár Ripl Rónai muzeum munkatársa.
- 2.-előadása A község történetéről szóló forrásmunkák felkutatásának ismertetése.
Előadó: Pintér István
- 3. előadás: A csurgói járási könyvtár Kaposvár megyei könyvtár Nagykanizsai Városi könyvtár Nagykanizsai Thuri György muzeumban található forrásmunkák ismertetése.
Előadó: Takács Lajos
- 4. előadás: Referátum Pogányszentpéter község a két forradalom idején 1918-1919.
Előadó: Nagy Mélykúti Gyula.
- december: 1. előadása: A kulturforradalom eredménye a községünkben
Előadó: Zakócs László.
- 2. előadás: Pogányszentpéter és környéke néprajzi sajátosságai
Előadó: Dr. Kerecsényi Edit muz.ig.

3.előadás: Kaposvár a megye gazdasági és kulturáli központja.
Előadó:Péntek Károly jár műv.o.vez.

4.előadás: A felszabadult somogy megye 20 éve.
Előadó:Peperő Gyula

január

1. Gyűjtőtut előkészítése,a feladatok kiosztása

2. Gyűjtőtut:cél: Pog nyszentpéter László major betyár historiák gyűjtése.
Lászlómajorban Tóth Mihály Ptkó Bandi a híres betyár unokájának elbeszélé alapján nyert adatok feljegyzése.

3- A gyűjtő ut értékelése.

4.- A gyűjtőtut anyagának feldolgozása.

február

1. Gyűjtőtut.Pogányszentpéter község régi utca nevei feldolgozása közös és egyéni gyűjtések elapján.

2.előadás: A magyar nyelvművelés mai helyzete.
Előadó:Bódog Margit Iberény ált.isk.tanár

3.előadás: Bartok Kodály és a magyar népzene.
Előadó:Szatméri László isk.ig.

4.előadás: Gyűjtőtut.cél: a községben élő idősebb emberek elbeszélése alapján nyert adatok gyűjtése a község történetére és hagyományaira vonatkozóan.

március:

1. Gyűjtőtut:Néprajzi adatok gyűjtése /szellemi és tárgyi vonatkozású/

2. Gyűjtőtut kiértékelése.

3. Gyűjtőtut anyagának feldolgozása.

április

1. Kutató ásatás a kolostor romjainál.

2. Gyűjtőtut.Szokások és hagyományok felkutatása/bucsu,szüreti bál,lakodalom,keresztelő koma hívás,karácsony,husvét ujjév/
Családi szokások és szociálista családi ünnepek

3. A gyűjtés adatainak feldolgozása

4.- Gyűjtőtut:A községben ismeretes népdalok és mondák gyűjtése.

május

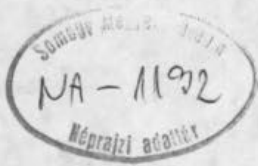
1. Dolgozat bemutatása/szakköri tag/

2.előadás Kulturális munkánk néhány problémája.
Előadó:Székely Ernő isk.ig.

3.-előadás: A HNF szervezeti felépítéséről.

4.előadás: Előadó:Székely Ernő
A község kulturális fejlődése a felszabadulástól napjainkig.

Handwritten notes and a circular stamp containing the text 'Néprajzi adatok' and the number '1192'.

Budapest, 1973 június 20.

Igen tisztelt Pintér Uram!

Knézy Jutka, a kaposvári muzeum munkatársa közölte velem, hogy kitűnő énekeseket kutatott fel. Nagyon örülnék, ha felkérné őket, hogy az általuk ismert és tudott népdalok kezdősorait írják össze, hogy könnyebben előkerüljön az emlékezetből. Én ugyanis a Rádió részére szeretnék néhány műsorra valót összeállítani, illetve magnóra venni a pogányszentpéteri népdalokból.

Annak is örülnék, ha közölné velem, hogy július végén, vagy augusztus elején valamelyik szombat este, vagy vasárnap alkalmas lenne-e a felvételek elkészítésére, illetve az énekesek meghallgatására, a népdalok kiválogatására?

Szives válaszát várva

sokszor üdvözlöm

Mangá János
/Dr. Mangá János/

-24-

Pogányszentpéter, 1973. június 23.

Dr. Manga Jánosnak

MTudományos Akadémia Munkatársának

BUDAPEST

Levelét megkaptuk, nagy örömmel olvastuk, és annak külön örülünk, hogy a magyar rádió részére akarnak műsort összeállítani Pogányszentpéteren.

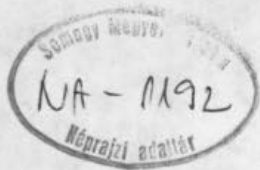
Mindent szervezést elvégezzük, a dalok kezdősorait összeírjuk és az énekesekkel megbeszéljük az alkalmas időpontot, hogy a felvétel jól sikerüljön.

A szervezés és a megbeszélés után azonnal értesitem Önt és az alkalmas időpontot megjelölöm.

Szeretettel mondok köszönetet Pogányszentpéter falu lakóinak nevében a szives érdeklődésért.

.....
Pintér István
pogányszentpéteri
hónismereti szakkör
szervező titkára

11
✓

- 2r -

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
NÉPRAJZI KUTATÓ CSOPORT

Budapest, I., Országház u. 30.

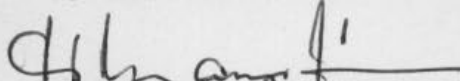
Telefon: 160-160, 160-080

Budapest, 1973 július 23.

Igen tisztelt Pintér Uram,

levelét és kitünő szervezését nagyon köszönöm. Remélem, hogy a kaposvári muzeum kocsiján július 27-én, pénteken 10 óra tájban megérkezünk. Egyet azonban szeretnék megjegyezni. Az énekeseket ne egyszerre hívja össze. Elég lenne 10 órára - mondjuk - 5 énekes, s egy óra múlva ismét 5. Ön pedig pedig készüljön fel egy rövid beszámolóra arról, hogyan, mikor fordult érdeklődése a népdal felé, s hogyan sikerült az énekeseket ilyen szépen megszervezni.

Sokszor üdvözlöm

/Dr. Manga János/

Somogy Megye.
NA-1192
Néprajzi adattár

1973. július 17.

DR. M A N G A J Á N O S
urnak
B U D A P E S T
=====

Igérletünkhöz hiven összegyűjtöttük Pogányszentpéteren a jóhangu énekeseket, és a dalokat. Szeretettel várjuk Önöket július 27-re a pogányszentpéteri kulturházban.

A kulturházban és a tanács helyiségében lehetséges a felvétel. 10 órára minden énekes meg fog jelenni, minden előkészületet megteszünk, hogy a felvétel minél sikeresebb legyen.

Tisztelettel:

/ Pintér István/
Pogányszentpéter

11
1

19-5/74

NA-1192

Néprajzi adattár

-27-

Pintér István, szakkörvezető

POGÁNYSZENTPÉTER

Dózsa u.

Kedves Pista! Mellékelten küldök egy csomó kérdőívet. A bekötötteket majd idővel visszakerem, ha már feldolgozták. Az elküldött kérdőív sokszorosítására kellene várnia egy kicsit. De két héten belül küldjük. Most vettek fel Budapestre 5 hónapos tanfolyamra, így erősen kiesem a munkából, mert állandóan fenn kell lenni. Így az a kérés, hogy ez idő alatt Együd Árpádhoz forduljanak, aki egyébként a Muzeumbaráti Kör elnöke. Legutóbbi munkatervmegbeszélésen szó esett a szentpéteriek munkájáról is. Majd erről Árpi beszámol. A pályázati felhívásokat most készítjük elő. Remélem idén is szeretnének szerepelni a néprajzi pályázaton.

Az új állandó kiállításunkhoz szeretnénk egy pásztorkunyhót felszerelni illetve a kiállításba építeni. Ehhez megfelelő faanyag kellene, zsúpp stb. Tóth Miska bácsi megígérte a segítséget a kivágásnál és a felállításnál. Az lenne a kérdésem, hogy el lehetne-e ezt intézni az iharosberényi erdészetnél. Meg is fizetnék a faanyagot csak a lehetőség biztosítása miatt kérném, hogy érdeklődné meg. Ha ott nem megy akkor máshova kellene fordulni. Nekem azonban szimpatikusabb lenne a szentpéterei megoldás. Nyáron kerülne sor erre a munkára és természetesen én nem maradhatnék ki belőle. Ha valami olyan dolog van amit Pesten tudnék intézni pl. kérdőívek küldetése a Néprajzi Múzeum Adattárából, a filmezős barátunk stb. Budapesti cím: XI. Fehérló u. 27. Knézy László címén. A fabeszerezés ügyében is, ha lehet oda kérnék választ. Terv szerint 2m magas, 1,80 hosszú, 1,60 széles, ágasfás gerendaváz, sövényfalú zsúppos, de lesározott tetejű kunyhó lesz, amelyet elől és oldalt két ágas tart. Belül két fapriccs anyaga lenne még.

Kaposvár. 1974. febr. 5.

Az egész szakkört szeretettel üdvözlöm

Knézy Judit

226-11/1973
...../1973

P i n t é r I s t v á n
8728 Pogányszentpéter
Dózsa György u.41.

Kedves Pista, Ernő és Ferenc!

Levelüknek nagyon örültem és annak feltétlenül, hogy Együd Árpád kolegámat olyannak ismerték meg, amilyen. Valóban szívvél-lélelkel néprajzos és éjt-nappalt, s magát nem szánja, csak minél szebbet-jobbat gyűjtsön. Manga Jánossal 27.-ére tervezettünk Pogányszentpéterre egy gyűjtőutat. Jövő hét, azaz július első napjaiban eldől, hogy biztos-e ez az út. En előreláthatólag július 2-6 és 14-22 között szabadságon leszek. A gyerek játékokkal esetleg megvárhatnák a július 27-i érkezésemet.

Minden szakköri taggal együtt szeretettel üdvözlöm mindhármodjukat:

Kaposvár, 1973 június 30.

Knézy Judit
Knézy Judit
muzeológus

5/1974

Pintér István
szakkörvezető
Pogányszentpéter Tanács

t.: fényképek küldése

Kedves Pista! Én sem küldtem a fényképeket időben, de a maga pályázata sem ért ide. Ezek sikerültek, kérem a néninek is adjon egyet belőle és diszkrétan figyelmeztesse, hogy ígért a Múzeumnak egy kispályát. Szívesen venném, ha mielőbb tudnék róla, mert igencsak kellene a kiállításához. Nem tudom mit intéztek Szabó Tündéék a pogányszentpéter tájház ügyében Szentpéteren, említette, hogy mennek ki.

Válaszát várva jó, kellemes ünnepeket kívánva

szeretettel üdvözlöm

Judit
Knézy Judit

Kaposvár. 1974. dec. 3.

1974.február 2.

K N É Z Y JUDIT

muzeológus

K A P O S V Á R

RIPPL-RÓNAI MUZEUM

KEDVES JUTKA!

Sajnos, csak ezt a kérdőívet tudom küldeni, a másikat valakinek kölcsön adtam, s nem jövök rá, kinek. Abban sokkal több volt a kérdés, de talán ez is megfelel. Nagyjából benne foglaltatik a szellemi és tárgyi gyűjtés kérdései. Ha kitudná bővíteni, úgy sziveskedjen.

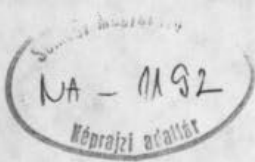
Február végén valamelyik napon jelzem majd, mikor lesz a közös megbeszélés a tanáccsal, a pedagógusokkal és a szakköri tagokkal, a néprajzi szellemi és tárgygyűjtéssel kapcsolatban.

Arra kérném, a kérdőíveket - ha legépelte - mielőbb küldje vissza címemre. Ha mód van rá, kérem, sziveskedjék több példányban /legalább 12 példányban/ legépelteni.

Megjelenésére Együd Árpáddal együtt
feltétlen számítunk

Tisztelettel:

**/Pintér István/
Honismereti Szakkörvezető
Pogányszentpéter**

226-12
...../1973

Tárgy: Muzéumbaráti kör rádiós
szereplése.

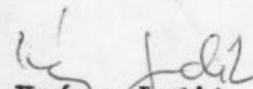
P i n t é r I s t v á n
Pogányszentpéter.

Kedves Pista!

Köszönettel vettem a forgatókönyvét. Julius 27-én jön velünk Manga János Szentpéterre. Valószínűleg 10-12 között már ott leszünk. Kérem tegye szabadá Magát arra a napra és szóljon a legjobb hangu énekeseknek. A tárgyak behozatalát akkor elintézzük.

Az összes érdekeltekkel együtt sok szeretettel üdvözlöm:
Kaposvár, 1973 július 9.

Express !
Ajánlott!

Knézy Judit
muzeológus

2.6.8./1973

Tárgy: Szakköri munka
Mell: 11 db. fotó

Pintér István
gépkocsi vezető

Pogányszentpéter.

Kedves Pista!

Csak ma tudtam végre Jávori Bélával beszélni, szívesen vállalja a lakodalmas film készítését, csak kell, aki finanszírozza /Tv. vagy a Megyei Tanács/ és természetesen az időpontban is meg kell egyezni. A fényképeket mellékelten küldöm vissza az enyémeik jól sikerültek, 10 napon belül küldök egy sorozatot. A kiállítás meghosszabbításáról ma tudósítom igazgatónkat. Sajnos megindultak az ásatási munkák és rendkívül elfoglalt. A cikk Novák barátunk tollából igen tetszett. Jobb lett, mintha valamelyik újságíró írta volna. A magnószalagok átjátszását Együd Árpád kollégám végzi, aki Marcali Múzeumunkban van. Kérésüket neki továbbítom. Jövő hét elején lesz itt, magnófelvételek ügyében is vele lehet tárgyalni.

Manga János utját nem tudtuk beiktatni, mert ebben a hónapban

-33-

Rippl Rónay Múzeum

K A P O S V Á R

Knézy Judit muzeológus

Kedves Jutka!

Sajnos most tudok válaszolni levelére, amint üzentem is a faanyag ügye el van intézve.

Ezzel a levéllel egyidejűleg irtam Dr. Hoppáry Mihálynak. Ugy szeretném, ha egyidőben találkoznánk Pogányszentpéteren augusztus 2 - 20. között. Az időpontot majd Hoppáry Mihály válaszevele után megadom.

A Gyermejjátékok című filmet szeretném elkészíteni Hoppáryékkaal, ez nagyon jól jönne, ha egy napon lehetne mindezeket nyelvbeüt-ni.

Julius 23-án jártam Marcaliban, a Múzeuma próbáltam felhívni telefonon, Kaposvárt, de sajnos nem jött be a vonal. Tetézte még az is, hogy Együd Árpád muzeum ig. -t nem találtam otthon.

Mivel Somogyvárott az ásatásoknál tartozkodik.

Tehát maradunk abban, hogy Hoppáry Mihály válaszevele után az időpontot megadom. És egy napon hozzuk össze a fent említetteket.

Pogányszentpéter, 1974. július 26.

Szeretettel és üdvözlettel

Pista

Knézy Judit
pedagógus

- 34 -

Kaposvár
Ripplirónai múzeum

Kedves Jutka!

Levelét megkaptuk,
Minden rendben van, jul. 27-én szeretettel várjuk Önt és dr. Manga Jánost.
A felvételhez sikerült megnyernünk kb 15-19 jóhangu énekest.
Még azt szeretném ehhez hozzá tenni aratónóták, béres dalok, betvárballa-
dák közé némi szöveget kellene beiktatni egyáltalán arról amiről a da-
lok balladák szólnak vagy eredtek.

Megszerveztük a felvételhez megnyertük a jóhangu énekesek ~~felvételét~~
beleegvezését.

Amint levelemben írja tíz- és tizenkettő óra között érkeznek.
Ugyintéztük, hogy erre az időre a Kulturházban az énekesek megjelenjenek.
Együd Árpád Marcali igazgató urat levélben megkértük arra, hogy ő már
reggel érkezzen a korai autóbusszal Pogányszentpéterre.
A többit majd a helyszínen megbeszéljük.
Kézcsókomat küldöm és megkülönböztetett tisztelettel köszönöm meg a se-
gítségét, hogy idáig eljutottunk.

Őszinte tisztelettel
Pimter István
a Pogányszentpéteri Honismereti
szekőr nevében

1973. július 3.

Dr. BAKAY KORNÉL
SOMOGY MEGYEI MUZEUMOK IGAZGATÓJA
K A P O S V Á R
=====

KEDVES IGAZGATÓ UR!

Elnézést kérek a tegnapelőtti kurta és furcsa telefonbeszélgetésért, de sajnos, meg kell mondanom, hogy az iharosberényi Közös Tanács számlájára telefonáltam és nem akartam, hogy a számla nagyon megnövekedjen, tekintve, hogy több ilyen telefonszámla is van rovásomon. Valószínűleg nekem kell majd megtéríteni ezeket költségeket. Telefonon csak a lényegét akartam közölni.

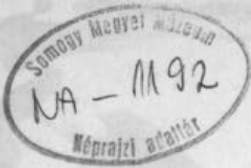
1967-ben nálunk Pogányszentpéteren megalakult Honismereti Szakkörnek lettem a titkára. 1967. augusztus 20-án jártam Veszprémben és a püspöki palotában engedélyt kértem a belépésre és ott dr. Kempelérrel személyesen beszéltem, s ő adott nekem akkor engedélyt arra, hogy a püspöki levéltárban és a káptalan levéltárban adatok után kutassak. Egyben közölte velem, hogy szerinte felesleges itt a kutatást. Dr. Molnár Istvánál Tüskeváron valószínűleg kielégítő választ fogok kapni a pogányszentpéteri Páloskolostorral kapcsolatban. Levélben kerestem fel Dr. Molnár Istvánt, a válaszelevele ma is birtokomban van, melyben megírja azt, hogy az anyag addig nem küldhető el, még hivatalosan meg nem jelenik. Időközben szereztem tudomást arról, hogy dr. Molnár István írásait nem tekintik hitelesnek. Én akkor is bíztam abban, hogy ezek az irások hitelesek, amit most bizonyít a veszprémi Bakonyi Múzeum Évkönyvében megjelenő veszprémi pálosok története.

Ugy gondolom, hogy Somogy megyének sem ártana a pálosok történetét akár megyei kiadványban, akár a múzeum Évkönyvében megjelentetni. Mindenképpen hasznukra válna a megyénknek is és azoknak is, akik felső szinten megyénk történetét kutatják.

Szives válaszát kérem levelemre:

Őszinte tisztelettel:

/Pintér István/
Pogányszentpéter
Honismereti Szakkör szervező titkára

Somogy megyei Múzeumok Igazgatósága
Kaposvár Rippl-Rónai tér
Telefon: 12-324 Postafiók: 70

494/1973.

Pintér István

Pogányszentpéter

Kedves Tanár Ur!

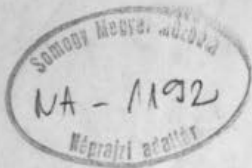
Ásatásaim lehetetlenné tették, hogy korábban foglalkozzam kedves levelével, amelyért szives elnézését kérem. Nagy öröömre szolgál az a pezsgő múzeum-baráti élet, amely Pogányszentpéteren folyik. Természetesen a pálos kolostor történetének kutatását is támogatjuk, s abban is egyet értünk, hogy Molnár István kanonok ur kutatásait megjelentessük. E vonatkozásban felvettük a kapcsolatot Molnár Istvánnal és bizom abban, hogy a Somogyi Múzeumok Közleményei 2. kötetében napvilágot is láthat az említett anyag. Felkérést természetesen csak a Múzeum adhat.

Jó munkát kívánva, tisztelettel
köszönti:

Dr. Bakay Kornél
megyei muzeumigazgató

Kaposvár, 1973. augusztus 4.

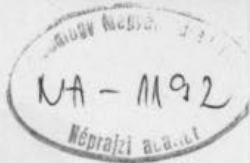
1973-ban Budapesten rendezték meg a Világ népművelőinek találkozóját "Inseg" néven. Dr. Szirmay Endréné a kaposvári Tanítóképző Főiskola tanára kapott megbízatást, Somogy, Zala és Baranya megyék kulturális életéről beszámolót tartson. Az "Inseg" levélben kereste fel az iharesberényi Általános Iskola tanárait, gyűjtő utjához kért segítséget. Levelét a pogányszentpéteri honismereti szakkörhöz továbbították, így jött létre a kapcsolat. Dr. Szirmay Endrénét értesítettem, most van nálunk a Somogyi-zalai faragók kiállítása. Kintazott Pogányszentpéterre és színes diafelvételeket készített a kiállítás anyagáról, ezen kívül még egy hazettás magnószalagot jutattunk el hozzá, amire Együd Árpád 1974. júl. 15-én rögzítette a népdalest műsorát. Tőlünk, Nagykanizsára a Thury György múzeumba kelauzeltam, ahol a beleznai varró szakkörnek volt nagyon szép kiállítása. Temesvári Andrással a múzeum restaurátorával készítették felvételeket a kiállítás anyagáról. Sajnos a finn népművelőtől nem jött létre a kapcsolat, mert nem volt hajlandó senki kivágni darabkákat abroszból, kendőből. Felajánlottam egész szöttesek elküldését, választ nem kaptam rá dr. Szirmaynédtól.

-38-

Kedves Pintér Zoltán,

Először is kérem, hogy csak most hűdöm irá-
sra a magamó malagot, de csak nept 3-án kétfélek
maga, s azóta sok hivatalos munkámat mellet
elintézne. Remélem azonban hogy nem érkeik
még kérső s nem okozok Önnek bossúságot.
És reméliképpen nem ahat ur, mert csak hűdö-
nettel tartozom Önnek azért, hogy néprélelőhöz
amint az Önök kedves kis falujában találhatom.
Nekem nagy elégedést jelentek Önökkel megismerés
s kelles munkájuk eredményét, látni, s a mag-
norról hallani, jövőből, gratulációk?

A hűdötésről s annak irányításról ké-
nittel diáfelvételek jól intúáltak. Geabat elő-
adárom közben - időhiány miatt - nem kerül-
töt vetítést az esti bejelentések során sok
édeklődőnek megmutathattam. Különösen egy
magyar kedves s művelő főm fordómóvén-
rajstanató édeklődött a nőkerék iránt.
Mégkint, tudniék - e Önöktől néhány magyar
egyzetű is és díresebb nőkeréből is egy-egy le-
nyezetűjű datalost hűdöni. Ugyanis elmond-
tam neki - amint nekem hitványák hitványé
olyan írás s élevesesen elmondott, hogyan
festékék sepev nűrké s kérté a hűdötfo-
malat, s ezt nagyon édeklőnek találta.
Ké illésó Zeltintiben él, s egy tanulmányát
is a népi nőkerékről. Fimottrápi tapasztá-
latai mellett s sokon magyatotrápi népi
eljárások s nűrké ismertetni. Nagyon
kérem nevenben kéje hitványák s lenne
nűrké nekem ebben segíteni. Tudom, hogy
a díz förtelőké s abronokát nem lehet

Budapest, 1973. október 29.

PINTÉR ISTVÁN,
a Honismereti Szakkör
szervező titkára
87-28-POGÁNYSZENTPÉTER
Somogy megye.

Tisztelt Pintér István!

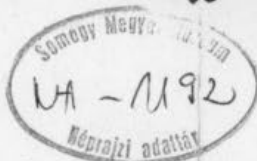
Engedje meg, hogy levelemmel ismeretlenül felkeresem és megkérdezzem néhány pogányszentpéteri népszokásról - hogy ne áruljak zsákbamacskát, abból a célból kérdezem, hogy tavasszal lehetne-e filmezni ezeket a helyszínen? Knézy Judit adta meg az Ön nevét, mondván, hogy mindent tud a faluról.

Arról lenne szó, hogy szeretnénk néhány régi gyermekjátékot megörökíteni színes filmen - a Televízió és az utókor számára - és különösen az érdekelne, hogy rekonstruálni lehetne-e a mátkátál vittelét, el lehetne-e játszani néhány kislánnyal, akik természetesen viseletben lennének. Az idősebb asszonyok még bizonyára emlékeznek ennek a dallamára és az egész szokásra.

Nagyon várom válaszát - postafordultával ha lehet - és akkor személyesen is lemennék, hogy beszélgessünk a témáról.

Tisztelettel:

Hoppál Mihály
/Dr. Hoppál Mihály/
tudományos titkár

Budapest, 1973. november 20.

PINTÉR ISTVÁN részére
Honismereti Szakkörvezető szervező titkár
8728-POGÁNYSZENTPÉTER
Dózsa u. 41.

Tisztelt Pintér István!

Már első levele is megkötött - a gyors és pontos válasz, s nem utolsósorban az, hogy a sorokból egy faluját, népét igazán szerető ember szólt hozzám. A második levele, tele a pontos szövegekkel, valódi néprajzi dokumentum - köszönet érte, mert nagyon megkönnyíti ezzel a munkánkat. /Ugyanis a filmesek nem akarják elhinni, hogy mi minden van még falun!/
.

A forgatásra csak a jövő évben:

1. Komatál-vitel - a husvét utáni vasárnap kerülne sor /természetesen a tavasz folyamán lemennénk megnézni a terepet, és egy próbát!/
.
2. a gyermekjátékokra nyáron - talán májusban, júniusban - szóval jó időben - ezt is előkészítenénk.

Nem tudom mikor járok arrafelé, de ha arra vezetne az utam, természetesen meglátogatnám - előtte irok.

Tisztelettel és köszönettel:

Hoppál Mihály
/dr. Hoppál Mihály/
tudományos titkár

1973. november 2.

DR. H O P P Á L MIHÁLY tud. titkár et.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA

NÉPRAJZI KUTATÓ CSOPORT

B U D A P E S T I.,

=====

ORSZÁGHÁZ u. 30.

Levelét örömmel vettem, és mindazok, amikről Ön nekem irt lehetségesek, hozzákapcsoljuk még a husvétii játékokat is. Összeállítom a műsort, és elküldöm Önnek rövid időn belül. Ezt követően jó lenne, ha leutazna Pogányszentpéterre és ahogy Ön is írta, a helyszínen megbeszelnénk a részleteket. A ruhákat a filmfelvételhez össze tudjuk gyűjteni, mindenki megkapja a maga szerepét. Azt már előre mondhatom, hogy a *Körmán* viteléhez máris van 18 fém, azaz 9 pár. A gyermekjátékokat már korábban összeirtam, a kisebb iskolás gyerekekkel betanítjuk ezeket a régi játékokat. Csakhogy néhányat említsek, a csükközést, kiütést. A husvétii játékok ritka érdekességet ígérnek, amely filmen nagyon jól fog mutatni. Ez a játék nagy tömeg előtt folyt le 20-30 évvel ezelőtt Pogányszentpéteren és még az a ház is áll, s a kert is megvan, ahol ezek a játékok folytak. Ilyenkor volt a menyecske-ugratás. /Ez azt jelenti, ilyenkor bírálhatták meg az új menyecskéket - akik vidékről kerültek a faluban - hogy milyen mozgásuk van./

Szeretném még filmre vinni a szentpéteri lakodalmast, természetesen a korabeli ruhákkal, 30-50 évvel ezelőtt. /kasmirkendő, kasmirszoknya, bluzok, félre-gombos cipő, gombos-harisnya, a férfi öltözék: fehér ing, fekete nadrág, mellény, csizma, kalap, esetleg fekete kabát/A lakodalmast megirtam, most már csak a rendezésen van a sor.

Tisztelettel:

/Pintér István

Pogányszentpéter, Dózsa u. 455

HONISMERETI SZAKKÖRVEZETŐ SZERVEZŐ TITKÁRA

II

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
NÉPRAJZI KUTATÓ CSOPORT

Budapest, I., Országház u. 30.

Telefon: 160-160, 160-080

Budapest, 1974. április 9.

PINTÉR ISTVÁN honismereti szakkörvezető

POGÁNYSZENTPÉTER

Tisztelt Uram !

Mint ahogy legrosszabb sejtéseink bevalósultak, egyelőre a Husvét-film forgatása elmarad, helyette viszont jómagam Intézetünk újonnan beszerzett képmagnójával a fotografusával szívesen megtekintném, illetve rögzíteném a pogányszentpéteri szokásokat.

Nekem a Husvét utáni vasárnap megfelelne, kérem értesítsen hogy ez Önöknek megfelel-e, és lesz-e módunk együttműködni.

Tisztelettel:

Hoppál Mihály

/dr. Hoppál Mihály/

tudományos titkár

-43-

Magyar Tudományos Akadémia
Néprajzi Kutató Csoport
Budapest, I., Országház ut 30.
dr. Hoppály Mihály

Korábbi levélváltásunk kapcsán kötöttünk olyan egyességet, hogy áprilisban Husvét után való vasárnap színes filmet készítünk Pogányszentpéteren a Komatál vitelről.

Három hét áll rendelkezésre, ezalatt két próbát fogunk tartani, ha lenne ideje, sziveskedjen értesíteni és lejönni, ha ideje nem lenne, akkor sziveskedjen értesíteni, mikor fog érkezni Pogányszentpéterre a filmfelvételre.

Nagyon megkérem, hogy időben értesítsen, tekintettel az idő rövidségére. Ezzel egyidőben Együd Árpádnak is fogok írni. Marcaliban Ő is szeretne jelen lenni a felvételnél, ezzel kapcsolatban Vele is korábban megegyeztem.

Pogányszentpéter, 1974. április 1.

Maradok tisztelettel:

Pintér István pogányszentp
honismereti szakkörvező

11

-44-

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
NÉPRAJZI KUTATÓ CSOPORT
Budapest, I., Országház u. 30.
Telefon: 160-160, 160-080

Budapest, 1974. aug. 1.

PINTÉR ISTVÁN részére
8728-Pogányszentpéter
Dózsa u. 41.

Kedves Pista!

A képmagnófelvételt /ami nem film/ megmutattam a Televízió egyik szerkesztőjének, de természetesen végleges választ nem adott, azt mondta - majd meglátjuk!

Augusztus 2.-a és 20.-a között filmezésről - legalább is részemről szó sem lehet, mert most jöttem meg külföldről és tengernyi a munkám. Egyéb iránt maradok baráti üdvözlettel; és ha jó hírt tudok, jelelkezem:

Hoppál Mihály
/Hoppál Mihály/

- hr -

Kedves Pista!

A szóban már említett okt.21-i muzeumbaráti köri közös kirándulással kapcsolatban beszéltem Bakay ig.urral, aki helyeselte elképzelésedet azzal a módosítással, hogy egy kisebb buszt személyesen Te rendelj meg a szentpéteriek számára a Rippl-Rónai Múzeum terhére/mivel neked jó a nekszusod velük, ti. a kanizsai vállalattal/.

Kaposvárra nem kell mennetek, mert ott nagy buszt rendelnek a helyiek számára és onnan jönnek felénk, ill. Somogyvárra, ahová ti is igyekeztek megérkezni tizenegy órára.

Ha nagyon rossz idő lenne, akkor a somogyvári ásatások megtekintése elmaradna és a helyi muzeumlátogatás után a tanács közgyűlési termében tartanók meg az értekezletet. Ehhez neked illene majd hozzászólni! Remélem, erről mindent megírtam, ha valami probléma lenne, akkor hívd fel a megyei múzeumot/ 12-374 /, esetleg engem/294/.

A néprajzi pályázatok elbírálásának eredményhirdetése okt.29-én, hétfőn du. lesz: Te és Novák Jóska feltétlen gyertek majd be.

A novemberi előadásomat majd szóban részletesebben megbeszéljük találkozásunkkor.

Majd elfelejtettem: ha 21-én jöttök Marcali felé, -és ha jó idő lesz-, felvennétek néhányunkat és veletek együtt mennénk Somogyvárra.

Néhány dolgot még megírok, hátha érdekel Téged. Most 13-án du. új kiállítás nyílik nálam "Az arany-rudtól a bankóig" c., ahol igen értékes numizmatikai anyag lesz kiállítva. Előtte, 7-én a Múzeumi Hónap megnyitása lesz a megyei muzeumban. Okt.22-én Bakay és én tartunk előadást erdélyi gyűjtéseinkről Kaposvárott. Okt.27-én nemzetközi régészeti konferencia lesz Somogyváron és utána Balatonszárszón. stb.

Örülnék, ha valamelyikre el tudnál, vagy el tudnátok jönni.

Értesítésed várva szeretettel üdvözöllek:

Marcali, 1973.okt.2.

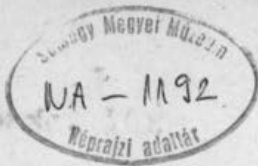
Zemeteim az úton!

Mert vagyok a b-zögletű bajban:
A vérfutka félénig vesztett lényem, a
penigleg addig nem mozdulhatok,
míg le nem adom a kötetet leltó-
sálónak.

Megrettétel-e a macskát?

A tervek, ill. levelet megkaptam;
Majd igyekezzem eljuttatni, ha egy kis
szorgalmazásig jutok. Az öngy. felér-
mípüget érdekelve, Bemutest előlve

ajánlottam. A₂

1973. október 29.

E G Y Ü D ÁRPÁD muzeumigazgató
HELYTÖRTÉNETI ÉS MUNKÁSMOZGALMI MUZEUM
M A R C A L I
=====

KEDVES ÁRPÁD!

November 6-án Pogányszentpéteren a Mívelődési Házban megtartandó előadásodhoz légy szives hozd magaddal a két ezermesterről készített filmet, az asszonyokról készített filmet és az Erdélyben készitetteket is hozd magaddal. Ugy gondolom, így szinesebbé lehetne tenni az előadást és érdekesebbé. Mi igyekszünk itt Szentpéteren úgy rendezni a dolgokat, hogy az érdeklődés ne maradjon el. Jó lenne ha már reggel megérkeznél. Majd elfelejtem, Szirmainétól is kérd el a kiállításról készült szines diákat.

Hogy, s miné vagy? Sajnos, Somogyvárra nem tudtam elmenni, kislányom súlyos beteg volt, Pécssett operálták a klinikán, oda kellett mennem. Kaposvárra sem tudok elmenni az eredményhirdetésre, mert dolgoznom kell.

Sok szeretettel üdvözl:

/Pintér István/
Pogányszentpéter

-48-

Kedves Mindkettőtök!

Pogányok késő-szentpéterei, mai új hittérítők, mai keménytökű magyarok stb. Örömmel vettem kézhez ma/8 napi csavargás után/ Kentők kellemetes levelét, melyben örvendetes dolgokról adnak híreket, amelyeket máris közöltem Bakay Kornállal/a töletek hallott régészeti-történelmi adatokkal együtt/.

Üdvös lenne, ha dr. Molnár elküldené dolgozatát, s ez neki sem ártana talán, de Szentpéternek sem és a megyének sem. Ha megkapom, azonnal eljuttatom Bakaynak.

Az ünnepi műsort most játszottam át Vörös Pista számára és azonnal továbbítottam is, hasonlóan Szirmai né szalagjával együtt. E pár napos késés is azért történt, mivel most jöttem meg törökkoppányi gyűjtő utamról, ahol igen remek anyagot sikerült összegyűjteni, valamint sok tárgyi és régészeti emléket is/Knézyvel és Magyar Kálmánnal egyetemben/.

Holnap megest rohanok Szentpálra-Varjaskérre gyűjteni egy pásztorhoz. A jövő héten szabadságon leszek/jul.1-ig/, utána már írhattok ide Marcalóniába.

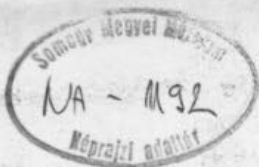
Szeretnék majd elmenni is meg hezátok gyűjteni és ha mindent összeszedek, átjátszom majd, hogy mielőbb használhassátok mindnyájunk épülésére. Ez attól függ, hogy mikorra lehetne összejönni azokkal, akik bármilyen szellemi hagyatékot őriznek még akár a már ismertek közül, akár még eddig nem szerepelt adatközlők közül? Ezt Ti írjátok majd meg.

Nagy élményt jelentett számomra a közöttetek eltöltött néhány óra, s az öregekre is nagy szeretettel gondolok vissza, akik között mindig szívesen élek.

Nagy szeretettel üdvözlöm a szentpéterei dimbes-dombos határ minden szakköri tagját és dolgozóját/a többivel meg ne törődjete!

Üdvözlettel és szeretettel!

Marcali, 1973. VI. 23.

- 69 -

1974. február 2.

E G Y Ü D Á R P Á D
muzeumigazgató

M A R C A L I
=====

HELYTÖRTÉNETI ÉS MUNKÁSMOZGALMI MUZEUM

KEDVES ÁRPÁD!

Örömmel hallgattam a falumuzeum támogatására kiharcolt 15.000 forintról szóló telefonbeszélgetésedet.

Kérlek, közöld majd velem, ki fogja ezt részünkre folyósítani, s mikor. Szeretném mielőbb megvenni a telket.

Beszélgetésünkkel megelőzően jártam az iharosberényi Közös Tanácsnál, Pális Józseffel és Ihász Jenővel /előbbi tanács-titkárra, utóbbi körzeti csucstitkár/ beszélgettünk a három község skanzenjéről. Ezt azért hoztam fel nekik, mert úgy gondolom, hogy így őket is megnyerhetjük az ügy támogatásához. Ahogy szavaiból, ill. szavaikból kivettem, rajta vannak, s segíteni fognak. Így nem lehet kifogás, hogy miért csak Pogányszentpéteren lesz falumuzeum.

Ahhoz viszont ragaszkodunk, hogy a három község skanzenje Pogányszentpéteren legyen felépítve. Úgy érezzük, hogy ez érdemszerű lenne, mert innét indulnak el a hagyományok ápolása. Előfordulhat az is, hogy majd úgy jönnek a Megyei Tanács felé, hogy Iharosberényben legyen a skanzen.

Arra kérünk benneteket, hogy a skanzen Pogányszentpéteren legyen felépítve.

A népi táncsoport és a népdal-kórus működik. Február 17-én mennek Iharosberénybe, a körzeti seregszemlére. Remélem, továbbjutnak.

Kiss Józsi bácsi és Bakonyi Józsi bácsi bógatyában, stb. fognak fellépni, s éneklük a régi betyárballadákat. A népdalkórus is népviseletben fog fellépni. A többit bíz rád.

Tisztelettel:

Pintér István
Pogányszentpéter

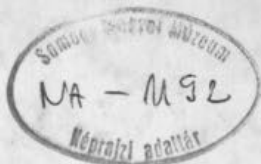

kirándulás: M9tnyek Mihályné

a honismereti szakkör tagja gombát
süt szabad tűzhelyen. Dr. Knézy Judit
és Tóth Mihály vendégünk volt.

Dr. Knézy Judit nézte, hogy sül a
gomba, megjegyezte, ha meghalok is
eszem ebből a gombából / persze a
szaga ~~oly~~vesziklandozó volt/. Szerencsére
ilyen veszély nem állt fenn. A fotókat
is ő készítette.

1976-ban küldtem el a Megyei Néprajzi Pályázatra
Pogányszentpéteren gyűjtött 724.0 Néprajzi gyűj-
tésemet. A pályázaton egy I. díjat, egy III. díjat
és egy oklevelet nyertem. Ezt követően az Országos
Néprajzi és Nyelvjárási Gyűjtőpályázat döntőjén
III. díjban részesültem. Termékeny esztendő volt,
remélem a következő esztendők is eredményesek lesznek.

-52-

SOMOGY MEGYEI MÚZEUMOK IGAZGATÓSÁGA
KAPOSVÁR, RIPPL-RÓNAI TÉR

TELEFON : 12-374, 12-122, 12-373

POSTAFIÓK : 70

SZÁM: 258/1976.

TÁRGY: ujkortörténeti pályázat értéke-
HIV, SZ.: lése
MELLÉKLET: 1 db oklevél

Pintér István

8728 P o g á n y s z e n t p é t e r

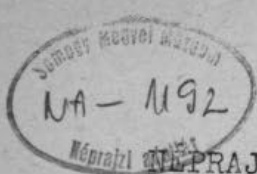
Tisztelt Pályázó!

Örömmel tájékoztatom arról, hogy a meghirdetett ujkortörténeti pályázatra beküldött pályaművét a bíráló bizottság III. díjban részesítette. Sikereihez a magam nevében is gratulálok. Kérem, fogadja el a Somogy megyei Múzeumok Igazgatóságától az elismerő oklevelet és az azzal járó 500 Ft-os pályaművet.

Kaposvár, 1976. október 14.

Kornél Bakay
Dr. Bakay Kornél
megyei múzeumigazgató

-53-

NÉPRAJZI MUZEUM 1055 BUDAPEST, KOSSUTH LAJOS TÉR 12.

PINTÉR István
NAGYKANIZSA

Tisztelt Pályázónk, Kedves Munkatársunk !

Örömmel értesítjük, hogy az idei Országos Néprajzi és Nyelvjárási Gyűjtőpályázat döntőjén az Ön

Hiedelmek, babonák; Egy tőzsgyökeres pásztorcsalád; Helyrajzi történet; Pogányszentpéter népi táplálkozása és Jelesnapi szokások című beküldött munkája az Országos Biráló Bizottság határozata értelmében

dijkiegészítés nélkül III. díjban részesült.

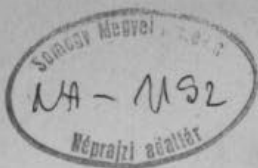
Eredményes munkájához gratulálunk. További sikeres munkát kívánunk ! Reméljük, hogy a jövő évi pályázatokon ismét találkozhatunk Önnel, ill. pályamunkájával.

Üdvözlettel

Budapest, 1976. december

Dr. Hoffmann Tamás
főigazgató

-54-

Kedves Pistám!

Örömmel megyek hozzátok, csak azt nem tudom még pontosan, hogy miként jutok el Szentpéterre reggel. U.é.én 26-án Csurgón leszek Borbély T. e-ránál gyűjtésen. Hogy időben, tehát 27-én reggel, én nálatok lehessék, azt ugy lehetne megoldani, ha már 26-án este eljutnék valahogyan Csurgóról Szentpéterre. Ha tudsz valami jó busz, vagy egyéb lehetőséget, azonnal irjál. Ha mind ezek sikerrel járnának, ez azt jelentené, hogy 26-án este valahol meg kellene szállnom, s azt hiszem, nem marad más hátra, mint szegény Ernőt megint molesztálnom; add~~xx~~ át neki szeretetteljes üdvözetemet és kérem, hogy valami fekkhelzetet biztosítson számomra; jó lesz a kamra, vagy istálló is: ha Jézus kibirta, nekem is megfelel.

Filmgépet is viszek, csak legyen jó téma. Az ezer mestert feltétlen felvesszük, Mód Jánossal együtt, valamint Kálmán Feri bácsival egyetemben. Most már csak azt lenne jó tudni, hogy a gyűjtés mely napszakban és hány órakor lesz, mivel nekem még azon este illene haza jutnom Siófokra, ha csak egy mód van rá/Feleségem névnapja vagy akkor/. Legfontosabb tehát, hogy miként jutok el Csurgóról P. szentpéterre 26-án este, vagy du., és mikor lesz a gyűjtőtálálkozó?! A már ismerteket én nem veszem már fel, majd Manga rögzíti; én inkább az újabb adatközlőket fogom majd molesztálni, s ha lehet már előzőleg felvenni. Nem ártana, ha ott lenne az a fiatalasszony, aki szentpéteri születésű, de most nem ott lakik, mert férjhez ment/Bárdibükk??/; ott volt éjjel a néhány asszonnal együtt, mikor olyan sokáig fenntartottam őket. Azt a bronzkori "kezet" nem lehetne megszerezni végleg az erdésztől? Most nem írok többet, majd 26-án este bővebben beszélgetünk. Addig is jó szervezést, egészséget, fennálló tehetséget, s kellemes hozzávalót kívánva sok szeretettel üdvözöllek a többiekkel együtt:

Marcali, 1973. júl. 17.

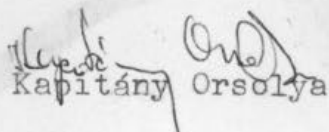
- 55 -

Kedves Pista!

Igéretemhez hiven beszéltem Knézy Judittal a kiállításuk ügyében. Judit azt mondta, hogy Igazgató Urral kell ezt megbeszélnie, mivel Ő nem adhat ki tárgyakat az Ig Ur jóváhagyása illetve engedélye nélkül. Kérem, ha esedékes a terv vegye fel a kapcsolatot dr Bakay Kornél muzeumigazgatóval.

Üdvözlettel

Kaposvár, 1976. augusztus 19.

Kapitány Orsolya

Zél - Dumbululi Fataşagşakı ügyében isoklat.

Megbízólevél

A "Dél-Dunántuli Fafaragók" kiállításának megrendezésére alakult bizottság megbizsa Pintér Istvánt /Nagykanizsa, Liszt F. 4/C, szig. sz.: AB-I 763 968/ a 16. VOLÁN Vörösmarthy szoc. brigád tagját, a Pogányszentpéteri Honismereti Szakkör vezetőjét, a fenti kiállítás megszervezésével, megrendezésére.—

Pintér István a bizottság jóváhagyásával a törvényesség betartásával köteles a kiállítással kapcsolatos ügyeket intézni.—

Nagykanizsa, 1976. szeptember 27.

A rendezőbizottság nevében:

Juhász Imréné
Juhász Imréné

MÁV Kodály Zoltán
Műv. Ház igazgató

Gredics János
Gredics János

16. VOLÁN Nk.-i Üe.
szb-titkár

Posta és Szállítási Döntőbizottság
Szakszervezet
VOLÁN 16. sz. Vállalat Üzemegység
Szakszervezeti Bizottsága
NAGYKANIZSA

VASÚTASOK SZAKSZERVEZETE

„Kodály Zoltán” Kultúrotthona
Nagykanizsa

Plóciát Néprajz.

- 17 -

A NAGYKANIZSAI MÁV "KODÁLY ZOLTÁN" MŰVELŐDÉSI HÁZBAN

megrendezésre kerül a

DÉL-DUNÁNTULI PAFARAGÁSOK

KIÁLLÍTÁSA

A kiállítás rendezői:

16-os VOLÁN

MÁV "Kodály Zoltán" Művelődési Ház

Egyesült Izzó Fényforrágyára

MÁV Csomópointi KISz Bizottság

"Gábor Andor" Művelődési Ház Nagyatád

Pogányszentpéteri Honismereti Szakkör

Az ünnepélyes megnyitó időpontja:

1976. nov. 7. 16 óra

Megnyitja: GÁL TIBOR, a 16-os VOLÁN VSZT-titkára

A kiállítás megtekinthető:

1976. nov. 7-től 21-ig

Kedd kivételével naponta:

10-12 és 15-19 óra között

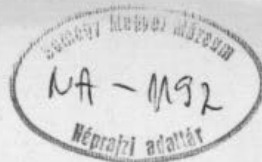

J. Pinter István

-18-

Honismereti szállítás vezető

Vörösmagyar szociális brigád tagja.

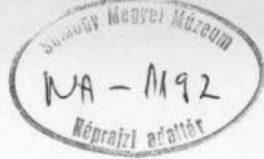
Közöljük: nagy kérelmet elfogadjuk, és támogatjuk
Kérjük nagy az átvetel időpontját közöljél nekem.
Az anyagot a látáson átvehetik. 1 db. kórház.
1 db. bot.

Tisztelettel: Kapolyi József

1976. sept. 23.

7971. Hóhol. Póhó 7. 31.

ld. Kapolyi Antal melegeje.

Piszei István!

Honismereti akadémista

Moonykavissa

Telke'v'és'üket megkaptam. B'í'esen
ké'ez'te'ek p'én' el'ad'ol' b'í'rog'ad', ha nem
h'í'l' rövid' a b'at'á'rid'ő! Nov. 1.ig el'ke'iz'ül-
né'k.

Kö'riem vá'las'at'ad az el'á'll'ít'ás' és
a b'at'á'rid'ő' ille'b'en.

Kö'ri'ím' fel'ke'v'és'üket.

Ti'á'lelletel.

Károli Lóczy

id. Károli Antal unokája.

Origebán, 1976. 9. 27.

Átvételi elismervény

Alulírott elismerem, hogy a marcali Helytörténeti és Munkásmozgalmi Múzeumból 4 db textiltárlót valamint a tárlókhoz tartozó üveglapok, /lsz. 131,161,134,130 /
és 8 db. üveges tárlót / lsz. 52,53,142,145,115,141,116, /7 ? /
hibátlan állapotban átvettem.

Szállításról Zalaegerszeg gondoskodik.
Az elszállítás 1976. szept.28-án történt.
Visszaszállítás 1976. november 30-án történik.

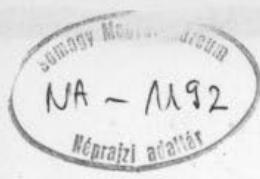
Marcali, 1976. szept.28.

V. Lapsák R. László
.....

átadó

P. R. ...
.....

átvevő

Átvételi elismervény

1.

Kálmán István faragásaiból

Kürt : 9250 ✓

60.19.1 ✓

Bot: 6745 / 6745 / ✓

9245 ✓

9580 ✓

9603 ✓

9683 ✓

9684 ✓

Doboz: 9109 ✓

9114 ✓

Hamutartó : 62.199.1 ✓

61.418.1 ✓

Sótartó: 54.146.1.1-2 ✓

Gyufatartó: 6734 ✓

6738 ✓

6955 ✓

Borotvatartó: 6748 ✓

6747 ✓

9685 ✓

9686 ✓

80 darab

Tóth Mihály faragásaiból

Ivócsanak: 58.110.1 ✓

62.194.1 ✓

Ivókészlet: 62.202.1.1 ✓

62.202.1.2 ✓

Tükrös : 11.327 ✓

11.823 ✓

62.202.1.3 ✓

62.202.1.4 ✓

Borotvatartó: 62.208.1. ✓

Nagy Ferenc faragásaiból

Doboz: 55.101.1 ✓

Disztál: 55.102.1 ✓

62.197.1 ✓

Hamutartó készlet: 62.201.1.1 ✓

62.201.1.2 ✓

62.201.1.3 ✓

Ifj. Kapoli Antal faragásaiból

Bot : 10.604 ✓

54.7.1 ✓

Kürt: 10.073 ✓

Tükrös: 5080 ✓

Doboz: 5084 ✓

62.198.1 ✓

Gyufatartó: 4928 , 4929 , 4930 , 5075 ✓

43.

Id. Kaposi Antal faragásaiból

Kürt : 9120 /
9680 /

Kobak: 10.277 /
11.206 /
65.460.1 /

Sótartó: 5420 /
10.275 /

Doboz: 4359 /

Fokos: 11.205 /
16.279 /

Bot: 4161 / , 4162 / , 4163 / , 12.329 / , 12.330 / , 12.374 / , 12.375 /

A felsorolt tárgyak a Somogy megyei Múzeumok Igazgatóságától
1976. X.15-én kölcsönként tárgyak kintájn, amelyekért az átvétel-
től a visszaszállításig erkölcsi és anyagi felelősséget vállalok.
A visszaszállítás határideje: 1976. november 27.

Kapitány Örs
.....
átadó

.....
átvevő

szig.szám

Kaposvár . 1976. X.15.

17. dsh.

Átvételi elismervény

Alulírott Pintér István elismerem, hogy ... Javasz. Pannónia ...
... az alább felsorolt tárgyakat átvettem.

Tárgyak felsorolása

1. Bot	73.6.75	21. Kézi	66.1.10.1
2. Bot	60.234.1	22. Kézi	64.2.7
3. Bot	63.172.2	23. Kézi	52.710.1
4. Bot	59.198.1	24. Kézi	52.708.1
5. Bot	59.199.1	25. Kézi	52.709.1
6. Bot	52.29.1	26. Borhataló	66.1.18
7. Bot	59.200.1	27. Borhataló	75.1.1-2
8. Bot	52.2.1	28. Doboz	73.9.1
9. Bot	59.197.1	29. Doboz	67.16.3
10. Bot	59.201.1	30. Doboz	66.4.1
11. Bot	62.467.2	31. Kézi	52.649.1 + rajza
12. Föld	54.1.1	32. Kézi	66.11.3
13. Föld	52.13.1	33. Cipő	67.16.4
14. Mappan	51.9.1 + rajza	34. Kézi	66.23.6
15. Bot	52.14.1 + rajza	35. Kézi	66.28.7
16. Furulya	63.127.1	36. Kézi	66.28.5
17. Solár	64.12.3.1-2	37. Logó	73.11.1
18. Solár	73.6.74.1-2	38. Logó	63.127.6
19. Solár	66.1.14.1-2	39. Madárdoboz	52.1061.1
20. Kézi	66.1.11.1	40. Bot	52.15.1

Ui.:

A fenti tárgyakat 1976. november 27-ig visszaszállítom.

Mándok
.....
átadó

[Signature]
.....
átvevő

Kelt.: Pécs ..... 1976. X. hó. 11. nap.

Kiszámlálva átvevő
[Signature]
Javasz Pintér
1976. XI. 22.

SARKOZI NÉPI MŰZEM
NA-1192
Néprajzi adomány

Átvételi elismervény:

Alulírott Pintér István elismerem, hogy a Sarkózi Népi
Iparművészeti Szövetkezettel
az alább felsorolt tárgyakat átvettem.

Tárgyak felsorolása:

1. = 2 db. far. kupa.	21. 1 db. h280 ritkuz. szedett futó
2. = 1 -" -" bontomin.	22. 1 -" e.582 -" -" -"
3. = 1 -" -" csont sótartó	23. 1 -" h216/a -" -" -"
4. = 2 -" -" csanak.	24. 1 -" C.510 -" apró szedett -"
5. = 2 -" -" karhőző	25. 1 -" V248 -" -" k-s -"
6. = 1 -" -" borotvatarató	26. 1 -" V249 -" -" -" -"
7. = 1 -" -" mangorlófa	27. 1 -" V4201/a -" szedett -"
8. = 1 -" -" mosófa.	28. 1 -" C.434 -" szedett futó
9. = 1 -" -" parasztfű	29. 1 -" C.446/a -" apró szedett futó
10. 6-10 m. 110 cm-es k-s m. árn	30. 1 -" B.132 -" -" alátelt.
11. 7-80 m. 70 -" szedett m. árn	31. 1 -" C.511 -" -" futó
12. 1 db. B.136. ritkuz. tetítő	32. 1 -" IV.283/B -" -" futó
13. 1 -" h.228 -" szedett futó	33. 1 -" C.450 -" -" futó
14. 1 -" 24.228/c -" -" -"	34.
15. 1 -" V.241 -" -" -"	35.
16. 1 -" C/91 -" k-s futó	36.
17. 1 -" C.208 -" apró szedett f.	37.
18. 1 -" IV.233 -" -" -"	38.
19. 2 -" C.457 -" -" -"	39.
20. 1 -" C.477 -" -" -"	40.

Sarkózi fenti tárgyakat 1976. november 27-ig visszaszállítom.

SARKOZI NÉPI IPARMŰVÉSZEZETI SZÖVETKEZET
DECS

Pintér István

átvevő

Kelt.: Decs 1976. október 15. nap

Általános elismervény!

Szökevények:

Pécsi Népművelési
Hivatal

Sokác nőtűs ✓	30x70	7	db
Sokác falikép ✓		1	db
Szonáth futó ✓	40x90	2	db
Szonáth futó ✓	40x30	1	db
Szonáth futó ✓	30x20	1	db
Ormaiárpácsi tenisz		3	db

Falragas: Orztopácsi János

Füzi nőrű ✓	1 db	(8.000)
Falragas ✓	1 db	(3.500)
tekőráj ✓	1 db	(3.500)
kontrales ✓	1 db	(3.000)
kupa ✓	1 db	(1.500)
harcs tal ✓	1 db	(3.500)

Harcácsi Anila

Falragas társas ✓	1 db	(1.500)
Madaras kontrales ✓	1 db.	(1.800)
ékesdoboz ✓	1 db.	(1.700)

Püskös

1976. október 15.

AB-1.763968

úgy, 22-én visszaváltottak!

~~úgy, 27-28-án vissza váltottak!~~ *Wöfler*

Somogy Megyei Múzeum
NA - M92
Néprajzi anyag

Átvételi ellenőrvény

Kapcsi Flóra

Aláírott Pintér István ellenőrnem, hogy .....
a mai napon .....
az alább felsorolt tárgyakat átvettém.

Tárgyak felsorolása

1. Kobakkék 1 db.	21.
2. Gyertyaláb 2 db.	22.
3. Fűszekaláb (5+1) 1 db.	23.
4. Sükörkeret 1 db.	24.
5.	25.
6.	26.
7.	27.
8.	28.
9.	29.
10.	30.
11.	31.
12.	32.
13.	33.
14.	34.
15.	35.
16.	36.
17.	37.
18.	38.
19.	39.
20.	40.

U.i.

A fenti tárgyakat 1976. november 27-ig visszavállalom.

Kapcsi Flóra

[Signature]

átadó

átvevő

Kel.: Szigetvár 1976. okt. 30. hó. nap.

id. Kapcsi Rózsa unokája

Átvételi elismervény

Alulírott Pintér István elismerem, hogy Soós Lajos népi iparművészől az alább felsorolt tárgyakat átvettem:

Tárgyak felsorolása:

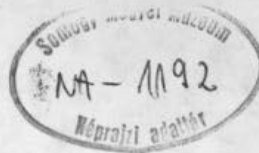
1. fekvő furulyázó juhász; /
2. Botond; /
3. Csizmafényesítő; /
4. Kubikos; /
5. Fürdőző bivaly; /
6. Kádár; /
7. Mosó asszony; /
8. Szoptató koca;
9. Kovácsok; /
10. Vakan; /
11. Babköpesztő asszony; -
12. Az utolsó km-kő; /
13. Anya gyermekével; -
14. Karikázó gyerek; -
15. Toldi a bikával; -
16. Kisleány; cica; labda; -
17. Karcolt sőtartó; -
18. Kenyérsütés; -
19. Cigabettá-tartó; -
20. Pipiját verő juhász; -
21. Pipázó ~~gyermek~~ csósz; -
22. Olvasó nő; -
23. Kinizsi Pál; -
24. Bivalyos batár; -
25. Hagymafűző asszony; -
26. Kanász; -
27. Furulyázó juhász; -
28. Karcolt furulyák 2 db; =
29. Alvó betyár; -
30. Ovális csutora; -
31. 3 db karcolt kobak; =
32. 2 db ékszeres doboz; =
33. 2 db karcolt spanyolozott juhászkampó; 3 db virágmintás kigyós juhászkampó; =
34. 3 db csanak; pártor ivópohár; =
35. 2 db spanyolozott gulyásbot; =
36. 2 db faragott pipa szárral együtt. =

Csörnyeföld, 1976.

Ui: Anevezett tárgyakat legkésőbb 1976. november 27-ig visszaszál-
litom.

Soós Lajos
SOÓS LAJOS NÉPI IPARMŰVÉSZ
átadó

Pintér István
PÍNTÉR ISTVÁN.....
átvevő

1/180

DÉLBALATONI
HÁZIPARI SZÖVETKEZET
Bolt (üzem) bélyegzője
13 SIÓFOK
Szállítólevél-másolat

367180

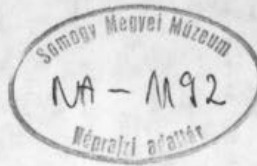
Deldunántuli fufaragások
Szállításra

Nagy kamirsa

Az áru négynevezése	Egy- ség	Mennyi- ség	Egységár	Osszeg
Rátétes terítő			M-065	
4 személyes	db	1		
12032 párna	db	7	H-014	
2062 futó	db	5	H-004	
rátétes párna	db	1	M-084	
vézós párna	db	1	M-086	
fali futó	db	1	M-076	
Harádi terítő	db	1	M-072	
Buzsáki terítő				
2 személyes	db	1	M-073	
Buzsáki rátétes	db	1	M-074	
Vézós futó	db	1	M-093	
Vézós párna	db	1	M-094	
Buzsáki futó	db	1	M-089	
fali futó	db	1	M-076	
25190 futó	db	8	M-017	
70170 terítő	db	1	H-006	
Ellenőrző bélyeg helye			Osszesen	

A fenti árukat (tárgyjegyeket)
hiánytalanul átvevén...
Elzárt...
SZÁM...
197

6 db 22
DÉLBALATONI
HÁZIPARI SZÖVETKEZET
13 SIÓFOK

Növénykölcsönzés

bolt (üzem) bélyegzője:

15 069399

Szállítólevél

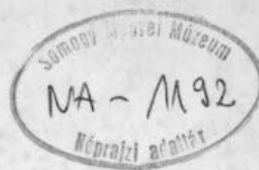
úrnő vezérigazgató,
Vadon

úrnő. Szodaly Zoltán műhely

Az áru megnevezése	Egy-ség	Mennyi-ség	Egységár	Összeg
~~Coleus~~	csom.			
Floricarpus plum.	csom.	15	30,-	450,-
Pilea mus.	csom.	15	16,-	240,-
				690,-
Azok határánál elhelyezve				00/100
Az elvett anyag tökéletesen működő állapotban kerül átadásra				
AB-1. 763968				
Ellenőrző bélyeg helye			Összesen	

A lentit árut (göngyölegeket) hiánytalanul átvettem.
Ez számolva a zárt jellegűben.
[Signature]
boltvezető

197 6. máj. hó 3. n.
[Signature]
üzletvezető, raktárnok

Dél-dunántuli fafaragások kiállítása

Négy múzeumi néprajzi anyagból négy megye élő

fafaragóinak munkáiból rendezett kiállítás

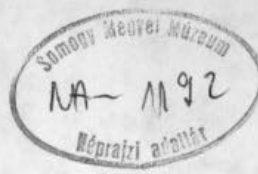
1976. nov. 7-én 16.00 órákor nyílt meg a

nagykanissai MÁV Kodály Zoltán Művelődési

Házban.

Megnyitotta: Gaál Tiber Volán 16.sz.Vállalat VSZT. titkára

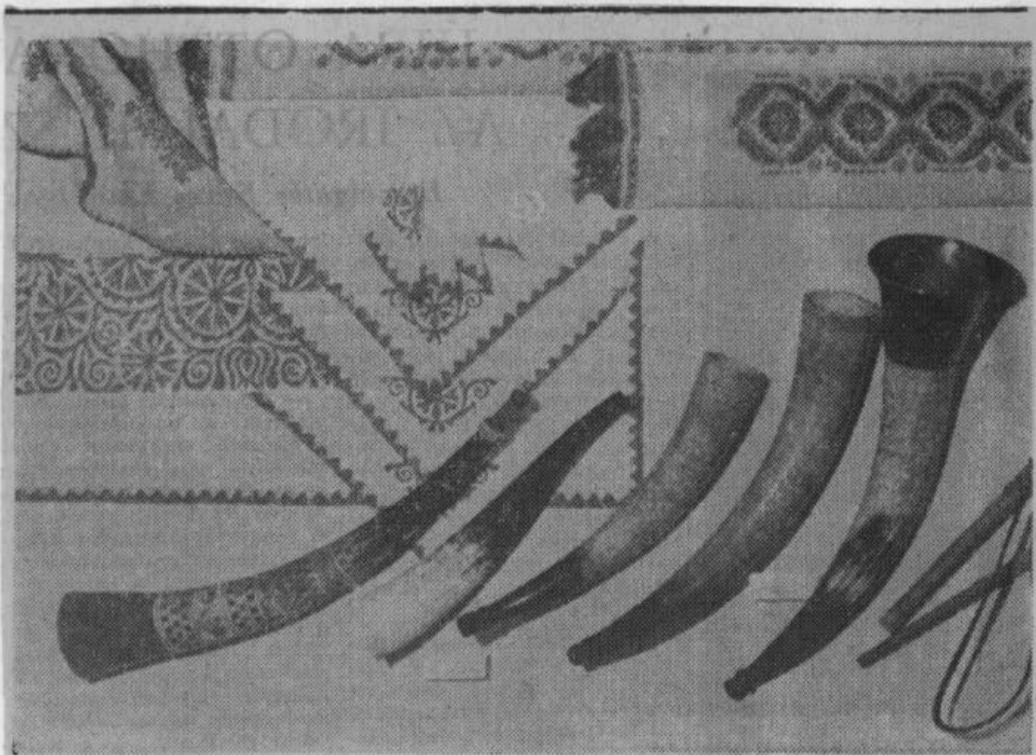
-72-

A gazdag népművészeti kiállítás a MÁV-kulturházban

Tóth Mihály, a népművészet mestere munkái
(Vastagh Zoltán felvétele)

Diszkürtök — Kálmán István és id. Kapoli Antal művel

A termelőmunka és a közélet naponta kínál számos példát arra, hogy a szocialista brigádmozgalom jelenünk egyik fontos hatóerejévé vált. Jó, jó — hallani olykor — ám a jobban dolgozni és a hasznos politikálni ügye mellett a kultúra és a művészetek megismerése, mi több: népszerűsítése még meghódításra vár a brigádmozgalom számára. Ha ez sokszor így is van, most is akad nagyogó ellenpélda. Ki gondolná, hogy az utóbbi évek leggazdagabb népművészeti bemutatóját megénkben a Volán 16-os Vállalat kanizsai kirendeltségének Vörösmarty nevet viselő, szocialista brigádjá hozta létre?

Csak a lelkesedés segített

— November 7-én nyílt meg ez a mi, dél-dunántúli népi faragások és szöttesek című kiállításunk a MÁV Kodály-kultúrházban, ám most, nyolcokkal később is a lelkes fogadtatás hatása alatt állunk — így Gredics János, a kirendeltség szb-titkára. — Sokan hitetlenkedtek, amikor a Vörösmarty-brigád kezdeményezéséről hallottak...

— Valljuk be, kicsit a kollektíva is tamaskodott, amikor Pintér Pista előállt az ötlettel — jegyezte meg Németh István brigádtag. — Egyszerű munkásemberek vagyunk, kanizsai helyijáratú autóbuszok vezetői. Igaz, valaha az elsők között nyertük el a szocialista címet itt, s a kultúrálódásban sem vagyunk kezdők: 6. lett a brigád annak idején, a Felszabadulási Emlekvetélkedő városi döntőjében. Otthonosak vagyunk könyvtárakban, színházban, múzeumokban, de ez mégis túl nagy falatnak tűnt.

Kezdetben — állítják egyöntetűen. Azután győzött az érdeklődés szülte lelkesedés. Bár felhívásukra több vállalat elzárkózott a támogatástól, az Izzó és a MÁV-esomópont azonnal csatlakozott a 16-os Volán részéről felkarolt ötlethez, s Vörösmartyék elindultak Dél-Dunántúl múzeumainak és népművészeinek meghódítására. Pintér István brigádtársuk — aki kanizsaiként a szomszédos Pogányzentpéter honismereti körének vezetője — lett fáradhatatlan vezéralakja a gyűjtőmunkának, amire szabadidejüket fordították. Ha egyszer a dobot megütöttük — emlékeztek —, eredménye is kell legyen!

Ezerszínű népművészet

A határtalan lelkesedés meggyőzte a pécsi Janus Pannonius, a kaposvári Rippl-Rónai, a kanizsai Thury György és az egerszegi Gócsaji Múzeum vezetőit, akik legféltettebb népművészeti kincseikből válogattak a kiállítás számára.

A kiállítás vendégkönyvében máris több száz név és

sok dicséret bejegyzés olvasható. A kultúrház emeleti nagytermében a tárlók és a falak minden tényérnyi helye foglalt. A népművészeti bélyegek tarka tablói, a volános Bánlaki István népművészeti fotói és az izléses nyírfadekoráció társaságában tájegysegénként vonul fel a négy megye szöttes és faragóművésze. A decsi, a siófoki és a pécsi népművészeti szövetkezetek reprezentatív anyaga, valamint az egerszegi népművészeti bolt pompás hetési szöttesei kárpitozzák a falakat, s a színes textilekre pásztorkürlők, fókások, díszbotok, faragott nyelvű karikásostorok és változatos mintájú — valaha üveg helyett használt — kobaktökök kerültek.

A Janus Pannonius Múzeum néprajzi kincsei közül például Hodó Mihály, a múlt század nagyírú pásztorművésze által „karcolozott” mángorló emelkedik ki. A kaposvári múzeum anyagából pedig a két Kapoli alkotásai — főként idősebb Kapoli Antal, a Kosuth-díjat is elnyert néhai népművész munkái —, s az élők közül Tóth Mihály és a Petőhenyéről Somogyba származott Kálmán István több rémeke. A zalai közönség először láthat a hazai népművészetben kiemelkedő helyet elfoglaló somogyi pásztófaragásokból ilyen teljes kollekciót. Tolnából több kortárs népművész (Ó. Szabó István, Guszinger Antal, Szekeres István) faragásai töltönek meg egy-egy tárlót, de a zalai anyag is reprezentatív, elsősorban Breglovics Kálmán és Perczel János díszes munkái jóvoltából. Pápai Sándor, Horváth Ernő, Soós Lajos és Farmath Ede faragásai mellett több, egykori zalai népművész dísz tárgyai sorakoznak még itt és néhány újkeletű felfedezett alkotásai. Ez utóbbiak — igaz, már vegyes szinten — a népi faragás továbbélését tanúsítják, hozzájárulva az ezerszínű látványossághoz.

A Vörösmarty-brigád tagjai kiemelve Pintér István szinte megszállottsággal határos ügyeszetét — sok nevet soroltak, amikor a rendezőkről esett szó. Párt-, tömegszervezeti és gazdasági vezetők álltak a három üzem részéről a brigád mellé, jó szóval, tettekkel és a támogatás, a bizalom változatos formáival. A lelkes kollektíva felkarolása

melletti nyilván az vezetőket, amit az egyik kiállító művész, az idős Tóth Mihály is mondott a megnyitón: „A ma becsülete van a népi faragóknak, akkor lehetőséget is kell adni számukra a bemutatkozáshoz.”

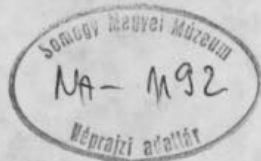
Hagyomány és tanulság lehet

Ezt a gondolatot szötte tovább a Vörösmarty-brigád javaslatára, miszerint az évente sorrakertülő Dél-dunántúli Népművészeti Hetek alkalmával a rendező megye valamelyik járasszékhelyén folytatásuk majd e mostani kezdeményezést. Vörösmartyék úgy vélekednek, hogy nemcsak körükben, hanem másutt is hasznos lenne a nép művésztével megismerkedniük a munkásembereknek, mint mindenkinek. A magyar népművészet kincsei ugyanis nemzeti értékek, kultúránk és művészetünk máig ható elemei, s ezt látni és ismerni kell. Ezért újszerű és eléggé alig dicsérhető közművelődési kezdeményezés. Dél-Dunántúl múzeumai részéről, hogy megragadták és támogatták a széles körű propagálás mostani lehetőségét, s nem zárkóztak el holmi áltudományosság arisztokratikus gögijével e munkáskollektíva — valójában persze, egy népesebb kör — igénye elől.

S végül újra kell hangoztatnunk egy régi tanulságot: lelkesedés nélkül nem lehet fórumot teremteni a népművészetnek. Mert amivel hiába próbálkoztak éveken át — hivatali feladatként — megyei népművészeti kiállításokon, azt most egyszerűen és művelődni vágyó társadalmi munkások teljes sikerrel megoldották Nagykanizsán. Együttal a szocialista brigádmozgalom teremő erejét, s lehetőségeit is bizonyítva.

Török András

- 7h -

Ha egyszer a dobot megütöttük

-75-

Tóth Mihály: Népművészet mestere

Világ proletárjai, egyesüljetek!

Közlekedés

A KÖZLEKEDÉSI ÉS SZÁLLÍTÁSI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

LXVI. ÉVFOLYAM, 12. SZÁM

ÁRA: 1 FORINT

1976. DECEMBER

12

A kiállítást rendezte: a Vörösmarty brigád

Mint a legtöbb cikk címe, nem teljes, nem tartalmazhat mindent. A Volán 16. sz. Vállalat nagykanizsai üzemegységének helyijáratos, Vörösmarty Mihály nevét viselő szocialista brigádja is sokkal többet tett, mint a kiállítás rendezése.

A történet a nyárba nyúlik vissza, amikor az üzemegység szakszervezeti bizottságán a pogány-szentpéteri honismereti szakkör-ről volt szó, amelynek Pintér István autóbuszvezető, szenvedélyes amatőr néprajzos a vezetője. A népművészet olthatatlan szerelmese Bánlaki István is a brigádból, ő saját felvételen örökíti meg magának a népi alkotásokat. Ekkor, ezen a beszélgetésen támadt az ötlet: a Dunántúl népművészetét felölelő kiállítás rendezése. A Vörösmarty szocialista brigád minden tagjánál lelkes támogatásra leltek, és mindjárt döntöttek a megnyitás napjáról is: legyen november 7-én.

Igen nagy fába vágták a fejszét: hol legyen a kiállítás, miből fedezik a költségeket és hogyan sikerül átfogni a Dunántúl gazdag népművészetét. Nos, sikerrel megoldották ezeket a gondokat...

A MAV-csomópont nagykanizsai Kodály Zoltán Művelődési Háza nagytermét díjtalanul rendelkezésre bocsátották a kiállítás idejére.

A brigád anyagi támogatást kérő felhívására kedvező választ kaptak az Izzó kanizsai gyártól, a MAV-tól, a nagyatádi művelődési háztól, a pogány-szentpéteri honismereti körtől és mellettük volt a Volán 16. sz. Vállalat szb-je is.

Nem volt kis munka az anyaggyűjtés sem. A brigádtagok szabad idejükben előbb személyesen felkeresték a pécsi Janus Pannónius, a szekszárdi Béri-Balogh Adám, a kaposvári Rippl-Ronai, a kanizsai Thury György és a zalaeegerszegi Göcseji Múzeum vezetőit, kérve féltve őrzött kincseiket a kiállítás idejére. Mindenütt kedvező választ kaptak, így az üzemegység gépkocsijával a megnyitó előtt két nap alatt összegyűjtötték a négy megye népművészetét reprezentáló múzeumi anyagot. A ma is alkotó somogyi, zalai népművészeket is felkeresték, s közülük többen alkotásaikkal együtt maguk is részt vettek az ünnepélyes megnyitón.

Novemberben két jelentős kulturális eseménye volt Nagykanizsának: az új művelődési központ átadása és a Vörösmarty Mihály szocialista brigád népművészeti kiállítása. Ez utóbbinak már az első napokban több száz látogatója volt. A vendégkönyvi bejegyzések kivétel nélkül köszönettel és elismeréssel szólnak a brigád nagyszerű ötletéről és még nagyszerűbb munkájáról. A nagykanizsaiak ugyanis mindeddig nem találkozhattak Dél-Dunántúl teljes népművészetét bemutató kiállítással.

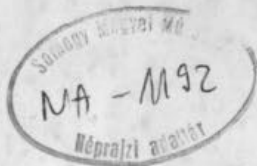
S ez az élményük a Volán 16. sz. Vállalat nagykanizsai Vörösmarty Mihály szocialista brigádjának köszönhető.

Státní ústřední archiv
NA-M92
Nepřístupné

FOTO-Rep: Banská Štěrba

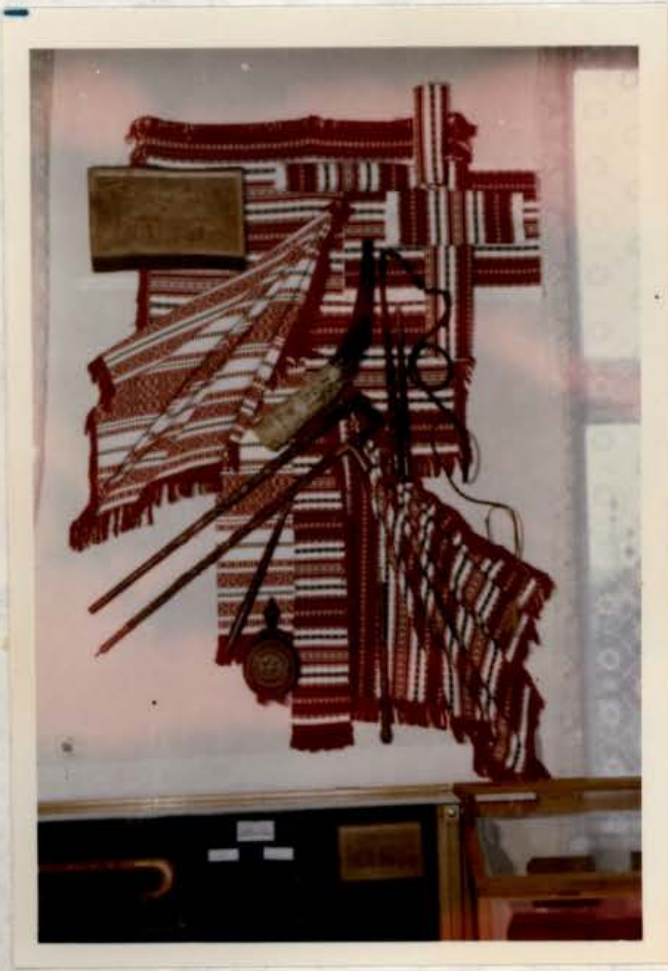
-78-

Zala megye

Zalaegerszeg: Göcsej muzeum	31 db.
Breglevics Kálmán	
Harmath Ede	
Pápai Sándor, a többi ismeretlen	
Nagykanizsa: Thury György muzeum	4
Perczel János	
Soós Lajos Csörnyeföld	54
Herváth Jenő Bak	3
Nagy László Nagykanizsa	3
Keglevics István Nagykanizsa	3
Hohl László Nagykanizsa	5
Németh Ferenc Szepetnek	3
Zalaegerszegi Népművészeti belt	25 db. hetési szóttas

Sárospatak Megyei Múzeum
MA - 1192
Néprajzi ácsolt

-79-

Somogy Múzeumi Társaság
NA-1192
Képrejzi név

Somogy megye

Kaposvári Rippl Róna Múzeum 60 db.

Két Kaposi

Tóth Mihály

Nagy Ferenc

Kálmán István

Lászlómajer: id. Tóth Mihály 13

Lászlómajer: ifj. Tóth Mihály 5

Dél-balatoni Háziipari Szövetkezet bussáki, kárdeli szőttesek 32 db

Сомони Институтин музей
NA - 1192
Копиражи 8/19/92

-83-

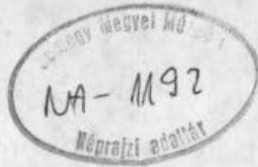
Somogyi Kézei Múzeum
NA - 1192
Néprajzi osztály

Հայոց Բնօրինակ
ՄԱ-1192
Քրոջի Գրախոս

id. ԹՕՏԻ ՄԻՈՒԼՆԻ ՄՍՆԻՔՐԻԱ.

Baranya megye

Pécs: Janus Pannonius Múzeum

40 db.

Hodó Mihály

Két Kapeli

Tóth Mihály, a többi neve ismeretlen- kimaradtak a közlésből

Szigetvási: Kapeli Anna

10 db.

Szigetvár:- Hóbel: Kapeli József

2

Pécs: Népművészeti szervezet

Harágyi Attila

6

Osztepáni Imre

3

Ozmánsági, Horváth, Sokác szóttesek **15**

-86-

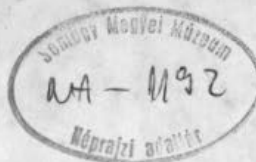
Somogyi Múzeum
NA - 092
Művészeti osztály

- 82 -

Somogy Megyei Múzeum
NA-M32
Répraji afaftör

Tolna megye

Decs: Sárközi Népi Iparművészeti Szövetkezet	10 db.
Szabó István	10
Dombóvár: Szekeres István	32
Dombóvár: Gusvinger Antal	10
Decs: Sárközi szőttesek 24. 2 x 6 m. vég anyag	

Tóth József műszaki vezető, mivel a jelzett napon időre nem érkeztünk meg Decsre, nem akarta kiadni a kért anyagot.

Leűzent a portással, jöjjünk holnap reggel. Addig várakoztunk a kapunál, míg kitartó várakozásunkat siker nem koronázta. Leszólt telefonon, menjünk fel az irodába, felmentünk. Ahogy nekimelegedtünk a beszélgetésnek, elment a nérgé. Szó szerint, ahogy írem, ha az egész raktári anyagot kértük volna, odaadta volna. Azért várakoztunk olyan kitartóan, arra gondoltam, aki népművészettel foglalkozik, annak nem lehet olyan kőrges a szíve, hogy kérésünket ne teljesítse.

-89-

Slovenský ľudový múzeum
NA - M 92
Nápravná stena

-90-

Sonny Moore Museum
NA - 1192
Néprajzi a'attár

"MAGYAR PÁSZTORFARAGÁSOK"

A Dél-dunántuli fafaragások kiállításán bemutatott 72 db. 20 x 22-es tablón a magyar pásztorfaragások egy részét is. Dr. Manga János "magyar pásztorfaragások" c. könyvéből, ami dr. Ortutay Gyula akadémikus szerkesztésével jelenik meg, készítettem reprodukciókat. A magyarság néprajza c. könyvéből is készítettem néhány reprodukciót népviseletről, népi zenészeiről és reneszánsz művészeiről. Ezek a tablók emelték a kiállítás rangját. Jóleső érzéssel figyelték meg, sok érdeklődő, amikor már körüljárt a terembe, a kijáratához ért, megállt, mintha valamát elfelejtett volna megnézni, újra körüljárta a termet, egy-egy tárlónál, tablósornál hosszabb ideig nézelődött. Igaz, reprezentatívnak szántuk ezt a kiállítást, arra gondolva, hagyomány lesz belőle, ez nem is ártana, mert az ilyen bemutató-jellegű kiállításon szívesen vesznek részt a fafaragók. Szívesebben mint a balatonlellei országos kiállításon, ahol egyszer má' a "fűrész megverte a kést- mondják a faragók." A még élő neves fafaragó népművészek nagyobb megbecsülést érdemelnének a többi társaikkal együtt, különösen azt a néhány pásztorfaragót, aki még él, becsüljük meg jobban, mert nem messze az idő, amikor majd nem lesznek.

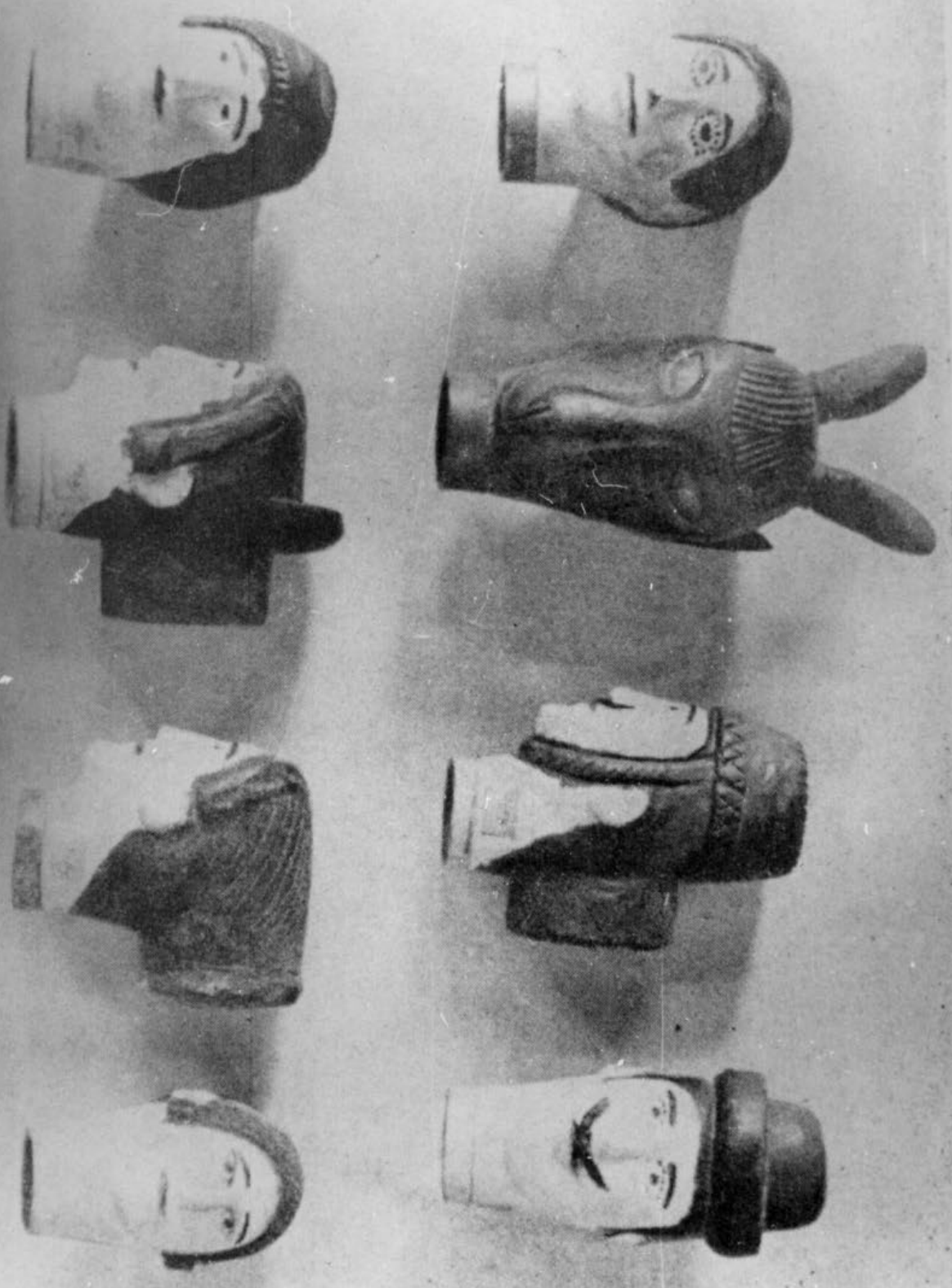
-92-

Slovenský Národný múzeum
NF - M 92
Nepřijeli ačasto

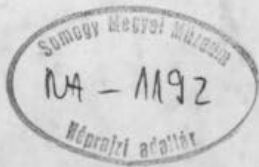

Somogy Megyei Múzeum
MA-1192
Néprajzi osztály

-93-

7. DUDÁFEJEK. Szeged, Városi Múzeum.

I. Borotválkozó tükörrákvány, hátsó oldala /Fertőd/ G¹ór-Sopron megye, 1866. 8.o

II. Ivótülök, Borsod- Abauj-Zemplén megye 1895. 9.o

III. Kanáskürt, Bata, Tolna megye 1898. 16.o

IV. Kobak Somogyhárság 1933.

V. Csikósester Hortobágy 17.o

VI. Osternyelek szijfonatos dísszel 17.o

11. Somogyi kaná-sz a mult század derekán Szemlér Mihály után történelmi képeseknek

VII.

VII. Pászterbetek Hortobágyról és Dévaványáról

VIII. Csőszbalta Paszab, Szaboos-Szatmár megye 1846. 32.o

IX. Tükrös, spanyolozott díszítéssel 1840. körül 33.o

X. Tükrös, spanyolozott díszítéssel 1856 körül 33.o

17. Pászterkésztség acéllal, kova és taplótartóval Nagykunság, 43.o

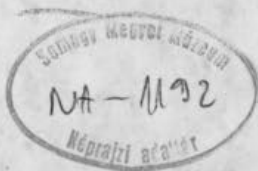
19. Karcelt díszítésű dunántúli furulyák

XI. Beretválkezőszekrény ajtaja Vas megye 1877. 47.o

XII. Tükrös felső és alsó lapja Nemespátró, Somogy megye 49.o

XIII. Merítőedény, ivókanál. Nógrád megye 1898. 56.o

XIV. Beretvatartó Döbörhegy, Vas megye 1835. 57.o

-96-

XV. Spanyolsett beretvatartó 1824. 72.o

XVI. Kanászbalta Órhalom, Nógrád megye 1911. 73.o

1. id. Kapeli Antal Kossuth díjas faragó pászter /1867-1957/
2. Garai Lajos Mátyai /H. rtebágy/ Csikós ostornyelet díszit 1963.
3. Tóth Mihály faragó pászter 1943.
4. Oszterechi József faragó pászter Egercsehi 1951.
5. Öntéssel díszitett faragókések Dél-Dunántulról a két szélső,
a középső Nógráából
6. Ostornyelek az 1900-as és az 1920-as évekből

-97-

7. JUHÁSZKAPMÓ

8. Juhászkampó, Dunaadony, Baja pusztá a századforduló táján készítették

9. Demberura faragott bot, 1899 kes- madárfejes

10. Juhászkampó, Csapod, Győr megye

11. Ünnepi alkalmra készült juhászkampó Csákvár, Fejér megye 1888.

12. Juhászkampó Csákberény, Fejér megye XX. század eleje

13. Beretvatek, Bakonybél, Veszprém megye 1842.

14. Beretvatek, Na gycenk, Győr-Sopron megye 1854.

15. Beretválkező tükörállvány

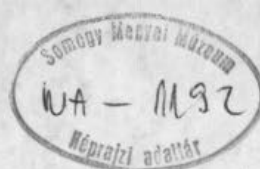
16. Beretválkező tükörtartó hátlapja 1870-es évek

17. Mángorlak, vésett diszítéssel. A jobb oldali 1770-ben, a bal oldali 1829-ben készült

18. Készlet egy mángorló lapjának diszitményeiből

19. Somogyi kanászbalta

20. Pászterbetek: a bal oldali Czarvasról, a középső Kassáról, a jobb oldali 1860-ban készült

24. Sótartó, Somogy megye

25. Sótartó, karcelt diszítéssel

26. Sótartó, Buzsák, Somogy megye 1930-as évek vége

27. Gyufatartó, Buzsák, Somogy megye 1930-as évek vége

28. Gyufatartó: Szunyogpuszta, Veszprém megye 1908

29. Tükrös, : Magyargencs, Vas megye 1840

30. Gyufatartó: Szunyogpuszta, Veszprém megye 1909
31. Pad: Nógrád megye 1910
32. Óraláda szaruból
33. Kürt szaruból, id. Kapoli Antal munkája 1948
34. Készlet a 33-as sz. képen bemutatott kürtről
35. Kobak karcolt díszítéssel, id. Kapoli Antal munkája
36. Rühzsirtartó szaruból, Okány, Békés megye
37. Vizmerítő edény, Nógrád megye
38. Vizmerítő edény, Heves megye 1930-as évek
39. Vizmerítő edény, Nógrád megye 1940-es évek
40. Vizmerítő edény, Kisbernye, Nógrád megye

41. S6- és paprikatartó doboz

42. Tűkrös Dunántul

661-663. Cifraszűr-típusok /Bihar-Somogy megye/ M. néprajza I.
243.o

664- Férfi bundában és bőrmelleben, Tereckó, 244.o M. néprajza I.

665- Leány ünneplőben, fején pártával, Tereckó, M. Néprajza I.
244.o

646- Öregasszony himzett ködmönben, fején pacsával,
Radamos, Zala megye, M. Néprajza I. 226.o

327-341. Pipák, pipassárok és szurkálók M. Néprajza I. 1e5.o

8oo. Pászterbet, lapos domborművű faragással, Zala megye
Sél-Pászterkampó, gazdagan vésett virág és alakos
dísszel M. Néprajza I.

17. Furulyázó kecskepászter, Tolna megye M. Néprajza I.

19. Klaninétező legény, Abony megye M. Néprajza I.

5-6. Somogyi dudu, lófejes tambura Debrecen, M. Néprajza I.

8-11. Hosszu furulya négy darabból összeillettve, Somogyudvarhely

- 102 -

Somogy Megyei Múzeum
MA-1137
Réprafji a/cattár

**Magyar
pásztorfaragások**

-103-

Sárospatak Múzeumi Társaság
Képtár - 1192
Képtár

I

- 104 -

Szatmár Megyei Múzeum
NA - 1132
Réprai adomány

111

-105-

III.

-106-

IV.

- 107 -

SOMOGY MŰVELŐDÉSI MUSEUM
NA - 1192
Képzelt ábrák

v.

VI.

-109-

VII.

-110-

VIII.

Sárospatai Múzeum
NA-1192
Képtár

IX.

-112-

Somogy Megyei Múzeum
MA - 1192
Néprajzi osztály

X.

XI.

- 114 -

XII.

-11r-

XIII.

-116-

Somogy Megyei Múzeum
NA-1192
Néprajzi osztály

1.

-117-

Somogy Megyei Múzeum
NA-1192
Múzeumi archívum

2.

-118-

3. Tóth Mihály faragó pásztor. 1943

3.

-119-

Somogy Megyei Múzeum
NA - 1192
Répárti ártás

7. Juhászok

7.

-120-

Somogy Megyei Múzeum
NA-1192
Néprajzi osztály

8.

- 121 -

Somogy Megyei Múzeum
N. A. - 1192
Néprajzi Adattár

661-663

- 122 -

Somogy Megyei Múzeum
NA - 1192
Néprajzi adattár

646

- 123 -

Somogy Megyei Múzeum
NA - 192
Néprajzi osztály

664.

124

Somogy Megyei Múzeum
NA-M92
Néprajzi anyag

665

Somogyi Képzőművészeti Múzeum
NA-1192
Képzőművészeti Múzeum

-126-

19. KLARINÉTOZÓ LEGÉNY. Abonyi sm.

19

-127-

Samosy Kézei Múzeum
NA - 1192
Héprázi adattár

r-6

Somogyi Múzeumi Műhely
NA - 1192
Néprajzi adattár

8 - 11.

1976. dec. 15-én Timár Lajosné pogányszentpéteri kulturház ig. értesített, azó van egy népi együttes felállításáról, vállaltam el a csoport vezetését. Vállaltam! Ila Gyula nagyatádi járás közművelődési főelőadó, Antalics Sándor iharesberényi közös tanács elnöke, Pál¹ József közös tanács titkára szorgalmazták az ügyet. Timár Lajosnéval házról-házra járva sz^{vt}egítettük meg a csoportot.

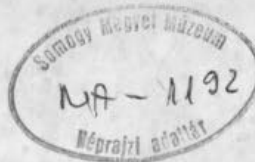
Azonnal elkezdtük a próbákat. 1977. január közepén megérkezett Orbán Csaba, Úreezki Csaba kíséretében. Éppen a közös tanácsnál tartózkodtam, örömmel üdvözöltük egymást, rögtön a tárgyra tértek, fel kell készíteni a csoportot "RÖPÜLJ PÁVA" 77.-re. Igent mondtam, de én is rögtön magam előtt láttam azt a munkát, amit meg-határozott időre kell elvégezni. / Orbán Csaba a megyei műv. osztály művészeti előadója, Úreezki Csaba marcali műv. ház tánckereográfusa. /

El kell készítenem az öltözékeket, múlt század végét, századunk elejét. De hennan vegyem az anyagot? A környékbeli fázvakban Nagymartenban, Poregszentkirályon, Iharesberényben és még Pogányszentpéteren felvásáreltuk a még fellelhető női öltözé~~keket~~ ezekkel kiegészítettük a magántulajdonban lévő 14 női öltözéket.

A Budakalászi Lenfeneó Ipari Vállalattól vásáreltuk a vászenanyagot, háyben készítettük el a ruhákat. A csizmák elkészítését egyetlen KTSZ. sem vállalta, mert erre a munkára át kellene állniuk, mondták.

Végül is egy kősziparos vállalta a munkát, időre szállította a csizmákat. Keserves napokat éltem át a csurgói művészeti szemléig, itt már fel kellett lépni a csoportnak. Erre az időre a ruhák elkészültek, nem volt semmi akadálya a fellépésnek. A szervezési időszakban a közös tanács vezetői Antalics Sándor, Pólis József minden lehetséges eszközt a rendelkezésünkre bocsátottak az anyagi támogatással együtt, az ügy érdekében eredménye két és fél hónap alatt működő képessé vált a népi együttes.-
Abban az időben, amíg én a ruhák után talpaltam, Timár Lajosné, Novák József, Ciprot Antal vezették a próbákat. Közben megérkezett a "RÖPÜLJ PÁVA" 77. somogyi forgatókönyv tervvázlata Orbán Csaba ügyintézésével. Svenda István megyei művelődési osztály vezetőjének aláírásával, valamint dr. Kónya Judit muzeológus javaslata a "RÖPÜLJ PÁVA" 77. szerepléséhez. Március 20-án Károly Irma és Csikvár József, kaposvári Latinca Sándor műv. ház népművelői kijöttek Pálgányszentpéterre, kiválasztották azt műsorszámot, ami beleillik a busui jelenetbe- csárdástáncokat.-
Ezután került sor március 31-én a siófoki szereplésre. Most, ahogy visszagondolok Orbán Csaba, Vreczki Csaba "RÖPÜLJ PÁVA" 77. szervező körútjára, most már nyugodt vagyok a kb. 250-300 órai társasági munka után, igaz vállaltam, nem azt néztem, mennyi idő megy rá, elvégeztem azt a munkát, amire szavamot adtam, úgy érzem becsülettel.

431

Nem sajnáljuk a fáradságot Timár Lajosnéval, mert
ami szép és jó, ami a közösség javát szolgálja,
azért érdemes dolgozni, ezt tesszük, most is nap, mint
nap, de elvárjuk, ami a támogatást illeti a jövőben
is a felsőbb szervek részéről a segíteni akarást,
így a mi munkánk is könnyebbé válik.

-132-

SOMOGY MEGYE TANÁCSA
Végrehajtó Bizottsága
Művelődéstudományi Osztálya
7401 Kaposvár, Téli 11-240

Ügyiratszám: 17.628-2/1977.

Tárgy: "Nőpülj Páva" TV vetélkedő

Ügyintéző: Orbán Csaba/PL.

Mell: 2 db.

Pintér István

Popády György Péter

Dózsa Gy. u.

Mellékelten megküldöm a Nőpülj Páva vetélkedő Somogyi forgatókönyveinek terv-vázlatát szives felhasználásra.

Kaposvár, 1977. január 21.

A POGÁNYSZENTPÉTERI HONISMERETI SZAKKÖR SZEREPLÉSÉHEZ

JAVASLAT

A szakkör tagjai sajtó gyűjtésű illetve valamikor még játszott, átélt szokásokat elevenítenének meg. Címnek "Pogányszentpéteri régi mulatságok" vagy "Szentpéteri szokások farsangtól pünkösdig" lehet. A bemutatásra javasolt jelesnapi szokásanyagban a címben jelölt időszakra jellemzőket kellene sorra venni, melyekben színpadszerű dramatikus elemek is vannak, de menetük nem olyan stereotip, mint pl. egy betlehemes lefolyásának, ezért játékos, énekes, táncos elemek felsorakoztatására módot adhat.

A község lakói nagyjából evangélikusok, kisebb részben katolikusok. Gazdálkodásukban, szokásaikban, szövekkultúrájukban, hiedelmeikben stb. sok azonos vonást mutatnak a környező ugyancsak nagyjából evangélikus lakosú DNY somogyi és részben zalai községek népével /Csurgónagymarton, Porrog, Porrogszentkirály, Iharos, Iharosberény, Nemespátró, Surd st./ E községek nagyobb részének a legutóbbi időkig az erdő nyújtott megélhetést, a csekélyke szántóföldek mellett. Bár Nagykanizsa piacaira jártak, életmódjuk, szegénységük következtében a szentpéteriek sokáig őrizték hagyományait, pl. viseletüket csak az 19750-es években hagyták el. Honismereti szakkörük évek óta szépen tevékenykedik. Szerepeltek már a rádióban Manga János műsorában. Képmagnófelvétel készült a mátkázás szokásairól /Hoppál Mihály MTA Néprajzi kutatócsoportja/.

I. Rész A csoport bemutatkozása, illetve bevonulása néhány helyben élő /és Szentpétert emlegető/ népdal elénekelésével kezdődne. Ezután a farsangi szokásanyag jön. Házigazda, háziasszony áll elő és jönnek a maszkások. /férfi nőnek, cigányasszonynak, terhes nőnek felöltözve, nők fárfinak, kenderkócszakállal, kilukasztott harisnyaálarccal vagy bekormozott képpel./ Egyik közülük elmondaná a farsangköszöntőt:

"Megjött már a hosszú farsang

Sirassák a lányok,
Kiknek a nagy méregtől
Piros a pofájuk
Kócot-mócot megfontak,
Mégis itthon maradtak.
Hipp-Hupp farsang,
Lúdöhi a farsang.

Hanem adnak szalonnát
 Kifurom a gerendát
 Pántlikás a kalapom
 Mire hazaértem,
 Azt is elvesztettem.
 Hipp-hupp farsang.
 Lüdözi a farsang.
 Adjon Isten ennek a gazdának
 Két szép ökröt
 Ökör mellé aranyekét
 Aranyekét a füldjébe
 Arany buzát a kévébe.
 Hipp-hupp farsang
 Lüdözi a farsang
 Pántlikás a kalapom
 Mire hazaértem
 Azt is elvesztettem
 Hipp-hupp farsang
 Lüdözi a farsang
 Ha nem adnak szalonnát
 Kifurom a gerendát.
 Dicsértessék a Jézus Krisztus.

Régebben szokásban volt ördögnek, szalmabábnak is öltözni. Ha ez megoldható lenne, ilyen figura is kellene. A maszkák kezében hosszú fakanál. Erre huzza rá a háziasszony a fánkot, de a fakanállal meg is kell vivniük a maszkáknak a kapott falatért. Ezután táncra kérik a háziakat és bemutatásra kerülhetne a táncanyag: pártánc, pársztortánc, karikázó. A kíséret lehet citera /inkeiek/. Bár 1910. óra nagyobb bálakon magyar banda működött itt.

A következő részben vagy a tánccal ki kellene vonilniuk, vagy énekkel.

II. Husvét vasárnap délutáni, ezt részben filmen kellene bemutatni, melynek színtere Pogányszentpéter, a Konter család kertje. Ide jártak husvét vasárnap délután, jöttek a "játsszóra" a gyerekek, eladósorban lévő lányok, legények. Itt adták át a keresztszülők a husvétai ajándékokat: himestojást, almát, narancsot. Szinte itt volt a falu apraja-nagyja.

Esti harangszóig játszották kiskék-nagyok a turózást, külön a kisebbek a cipózást, külön a nagyobbban ugyanezt, a lityát vagy a sicc a hátusót, a beugróst és általában a körjátékokat. A megyecskék is beállhattak a sorba, mert ha volt ujmenyecske ugratóra, mert azoknak is játszani kellett. Jó futónak kellett lennie, hogy megdícsérjék. A kislányok kocsiztak. Csak a fiuk játszották a pötye, a kifutós, sintéres labdajátékok, és a pénzzel törtéző pupolást, srtikkölést.

Ezekből a játékokból kellene egy-két mutatósabbat bemutatni, úgy, hogy a lányok külön, fiuk külön, menyecskék, legények és lányok együtt is bemutatásnak egy-egy játékot. Zárni énekes táncos játékkal kell, mint a haj szénájom, szénájom.

III. A mátkázás szokását Együd Árpád illetve Hoppál Mihály által felvett film alapján lehetne megcsinálni.

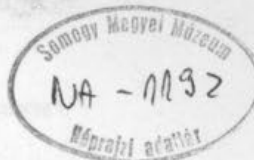
IV. Pünkösdi vasárnapi köszöntő: 8-10 éves kislányok visznek egy 2-4 éves kislányt, akinek koszoru van a fején, és fátyollal van letakarva az arca. Beköszönnek a házhoz, megkérdezik, szabad-e pünkösdtől köszönteni. Majd az engedély megadása után eléneklik "a pünkösdek jeles napján" kezdetű éneket. A végén felemelték a kis királynőt és mondták "Ekkora legyek a Keetek kenderé". Kosarukban a háziak tésztát pénzt tettek. Pünkösdi délután is a játszó ideje volt az adhat alkalmat arra, hogy az összes szereplővel eljátszassunk egy dalos játékot, amivel zárni is lehetne a bemutatkozást.

A dallamanyag a Rippl-Rónai Múzeum magnóarchívumában meghallgatható és kiválasztható Együd Árpád segítségével. A táncok kérdésében ugyancsak az ő segítsége szükséges. A Honismereti Szakkör vezetői Novák József tanácsi megbízott Pogányszentpéter, és Pintér István gékocsivezető, Nagykanizsa még sok ügyes részlettel a hitelességre való törekvésükkel /mind a ketten néprajzi gyűjtők is/ de elsősorban szervezésükkel tudnak segítségre lenni.

Kaposvár, 1977. január 20.

Dr. Knézy Judit

A posád, szentpéteri népművészeti csoport felkészülése a
"Repülj Péva" 1977. sz.

Ácsok tánc

A menyecskekórus három dalt énekel, mögöttük a férfiak sor-
ban állnak, amikor a kórus elénekelte a három dalt megfor-
dulnak, három oldalról táncolnak,
Ácsot, táncot, citeraszekker kíséri.

Hosszalkodás

Négyen két férfi, két nő játszik. Egy nő férfinak, egy nő
csalásbábnak, egy férfi cigányasszonynak, egy férfi menyecs-
kének ülésük fel.
A hupp-hupp farsang c. vers szövegét mind a négyen éneklék.
A kőszántó után táncra kéri a hűsöket, meghallgatják őket.
A tánc után a hűsösszony aki nem táncol, kezében a fánkostál,
amikor a négy másik megvívott fánkossal a fánkért a fánkot
részese a fánkostál nyelére. Énekelve, táncolva kivonulnak.
Ácsot, táncot citeraszekker kíséri.

Pünkösti játékok

Három leány, egy fiú játszik. Egy idősebb pár és három kisleány.
Három kisleány, akiket édesapjuk kiválaszt a buszraúdra és meg-
mondanak a házban, glóbuszoknyáiban. A házban való mondás
után kezdődik a pünkösti kőszántó bevonulása.
Két részes a játék, az első bevonuláskor az első napot pünköst
első napját köszöntik, a második bevonuláskor a második ját.
Az első játéknál a pünkösti királynő meg a két sorban haladó
leányok között, másnapján a pünkösti király. Hon áron le a já-
tékot részletesen, a rt hozomudalms lenne. Variálható még
egy basával és két katonával. Ha tudnátok hátsóitani két
piros sabbonyt, két vedkét, meg két buszokét a drágót. Így még
sebb lenne. A busz ültözékét el tudnánk készíteni.

Népi játékok

- Hivirágott a diófa, maggot vetett az ényóka.....
- Kerülön, kerülön Szent Ilona hajt.....
- Egyet tojott a fúrjeoske.....
- As előbbi hig, ós, as utóbbi kettő kőrvegilés játék.

Konatsárvitel

Két leány játssza kőszántóval.
Konatsárvitel hontan, jól fel is pupostan.....

Próza

Koldusjelenet
Erótos tót jelenet
Betárjelenet
Korabeli 3ltűzésekben.

Jósolás

Babonás szokások

Kéntorcérna felkötése leánynál
Nyílcsfonál felkötése menyasszonynál, vőlegénynél
Alsó ruhának a fordítva való felvétele igézés ellen.
Kissarkóra kötött kendő igézés ellen.
Nyírágóprűnek a cipőbe való berakása rontás ellen.
Talált csonttal való átadása a betegségnek.

Népi táplálkozás filmre venni.

Mesterségek

Kerékgyártó
Kosárfonó
Teknővájó
Hálóköttő - halász

Filmre lehetne venni a községben pl. amikor a vásáron vettek egy tehénet, az istálló ajtója előtt lehúzták háromszor a leg-töltöttebb vánkossal.

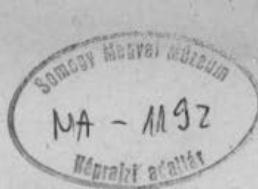
Az istálló taapjára- kizsűbére tojást tettek, azon vezették keresztül a tehénet.
Mindkét eset arra szolgál, hogy olyan gömbölyű legyen a vett tehén mint a töltött vánkos, vagy a gömbölyű tojás.

Tehénnek a taapon való megszületését csorba sarlón csallán szíven és három szem parázon.
A gyaloguton elszórt bab. rontásának hiedelmét.

A fekélyt cérnával lehúzták, utána az iszterje csöpögésbe elásták. Azt tartották felőle, mire a cérna elrothad addigra a fekély is elmúlik testrészünkéről.

Pintér István
Pogányszentpéter

**Somogyi Művészeti Szemle 1977. Nagyatádi Járási
Bemutatójának Programja**

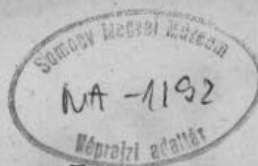
A művészeti bemutatót megnyitja: Fellegi Bálint Műv.O.vez.

- 1./ Beat-zenekar Háromfa, vezető: Hodorics Jenő
- 2./ Pintér Klára Tarany, táncdal
- 3./ Göncz József Kutas, Garai Gábor: Artisták
- 4./ Énekkar Csurgó, Gimn. és óvónői szakközépisk.
vezető: Panker Zoltán
- 5./ Furulyakettős Csurgó, Gimn. és óvónői szakközépisk.
- 6./ Sánta Vendelné Berzence, népdalcsokor
- 7./ Néptáncsoport Tarany, Pusztafalusi leánytánc
vezető: Pintér Klára
- 8./ **Nézics Józsefné Berzence, szólóénekes**
- 9./ Asszonykórus Berzence, vezető: Dr.Tornóczky Józsefné
- 10./ Néptáncsoport Berzence, Kalocsai páros
vezető: Putics István
- 11./ Női kórus Kutas, vezető: Módné Bódis Ibolya
- 12./ Bazsonyi Ilona Csurgó, szólóénekes

S Z Ü N E T

- 13./ Fekete Ilona Csurgó, zongoraszóló
- 14./ Enneknégyes Csurgó, Túttó Gyöngyi, Bazsonyi Ilona, Radics Ilona
Szabó Eva.
- 15./ Kollár Ágnes Csurgó, zongoraszóló
- 16./ Radák Józsefné Háromfa, summásdalok.

139

- 17./ Kevy Ágota Csurgó, zongoraszóló
- 18./ Népdaléneklőcsoport Háromfa, Népdalcsokor
vezető: Dobor Istvánné
- 19./ Szilágyi Katalin Csurgó, versmondó
- 20./ Páros kanásztánc Berzence, Részlet a zászlótartós lakodalomból.
* Szentai Regősök
- 21./ Kamarakórus Csurgó Csokonay Gimn. és szakközépisk.
vezető: Pintér István
- 22./ Citerazenekar Szente, vezető: Németh Lajos
- 23./ Népi együttes - Pogányszentpéter, vezető: Pintér István

Somogyi Néplap

AZ MSZMP SOMOGY MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

XXXIII. évfolyam 68. szám

1977. március 22., kedd

MŰVÉSZETI SZEMLE

A csurgói meglepetés

Somogy Megyei Múzeum
NA-1192
Néprajzi osztály

Vannak járásek, amelyekben évek óta nem volt előrendülés az amatőrmozgalmában. Úgy látszik, nincs életrevaló produkció, vállalkozó kedvű szereplő. Aztán egyik évről a másikra megkötészerződtek a fellépők száma, a művészeti szemlén új értékek kerültek elő, a hagyományörzők visznek színpadra eddig ismeretlen folklórt, diákok kameraszínházaival versengnek egymással. A nagyváradi járás évekig azok közé tartozott, ahol nem volt túlságosan nagy a szereplőgárda. A hét végén megtartott járási szemle, melyet a csurgói művelődési házban rendeztek, meglepetéssel szolgált.

Hagyományörzők

A népes szereplőgárda többségét Csurgó környéke adta. A folklór őrzői, ismerői között nem okozott meglepetést például a berzenceiek több részéből álló gazdag anyaga: a közelmúltban találkozhattunk a Zászlós lakodalommal a televízióban, ebből részleteket bemutatni tulajdonképpen nem is volt nagy dolog. Ők azonban nem álltak meg másoruk bemutatásánál, vagy annál, hogy *Sántha Vendelnét*, a szemlén nagy szeretettel fogadott szereplőjét ismét felléptessék. A sorban ott volt az utánpótlás: a fiatalokból álló tánckar, mely a megye néptánctömegének is igéretes része. Nemcsak berzencei motívumokat mutattak be: jól sikerült kalocsai lánytáncsal, a fiúk pedig verbunkkal lepték meg a közönséget. Asszonykórusuk ismert — a közönség nagyon szívesen hallgatta meg a megye egyik legszebben éneklő csoportját — külön ki kell emelnünk *Néziés Józsefné* szóját. Vele nem nagyon találkozhattunk még: jó lenne minél többször látni a bemutatáson.

Ugyancsak meglepetést szerzett a háromfal *Radák Józsefné*, akit még nem hallottunk a bemutatáson. Ismeretlen summásdalkokat mutatott be tiszta, szép előadásban. Itt kell megjegyeznünk, hogy *Háromfa* nagyon kitett magáért. A községből még népdaléneklő csoport és bezenekar lépett föl.

A szentalka rövid, de nagyon hatásos összeállításnál kerültek a járási bemutatóra: reggélővel. Ezt — szépen, tisztán — fiatalok adták elő. Idősebbektől tanulták, és őrzik a kiveszében levő máfajt.

A pogányszentpéteriek jötték a szemlére legnagyobb létszámmal. Vezetőjük, *Pintér István* múzeumban őrzött tanulmányait — amelyeket a községben gyűjtött — elevenítették meg. Az együttes még csak mostanában alakult, tagjai többségükben 10-15 évesek. Olyanok, akik még maguk is reggéltek, közönségtáncok hűsrékkor, újakor. Amik színpadra vittek, az nemcsak még életlen, egy része volt. Valószínűleg azért sikerült olyan életlően az összeállítás a régi Pogányszentpéter minden napjából.

Egy együttest kell még megemlítenünk ebben a kategóriában: a taranyit. Ők, elmentésben a pogányszentpéteriekkel, minden hagyomány, helyi anyaga nélkül családok néptáncgyűjtést. Első fellépésük ígéretes.

Énekesek, kórusok

Két évvel ezelőtt nem volt számottevő énekkar Csurgón. A mostani szemlén kettővel is találkozhattunk ugyanonnan: a gimnázium és óvónői szakiskola-zépiszkolából. A középiskola zenéi életének felvirágzása és kiegészítő hatásáról eddig is hallhattunk. A szemle volt az a fórum, amelyen habozásodott: komoly értéket képviselnek. Az iskola nagylétszámú női karát *Pankovics Zoltán* vezényelte, kitűnő ka-

marukórusát *Pintér József*. Az utóbbi tagjai *Orbán Erika*. Bemutatkozott egy ugyancsak atlagon felüli énekkultúrával rendelkező négyes: *Tóth Györgyi, Baranyai Ilona, Radics Ilona, Szabó Éva*.

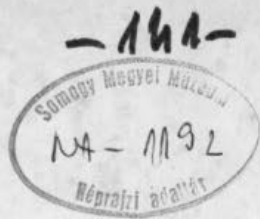
Mellettük voltak még furulyakartós, szongorizáló. Külön említjük *Leány Zoltán* előjátékát, ő a megye színpadon létező kőszepelkölészet közül is kiemelkedett.

A szemle zenéi részén erősen rányomta bélyegét a nevelés, melyet az iskolában kapnak. És ha már arról beszélünk, hogy kiknek milyen szerepe van színpadon, nem hagyhatjuk figyelmen kívül a megyei néptáncszövetség, óvodafelügyelő elnökségben is a szereplőket. Mindenekelőtt a csurgói és középiskolai rendezvények. S meg kell említenünk zenéi alapjait alkotók. Kutatóról jött nagy anyák, amely előadásban népdaléneklő asszonykórus. Lassan lép a népdalok egyezményi megszólaltatásán.

Ami hiányzott

A járási bemutatón az amatőr művészeti mozgalmak sok szereplője volt részt. Meg kell említeni, hogy a csurgói csoportok a mozgalmat, több színvonalas műsor készített az összeállításból. Azonban egy hiányt észlelünk. A folklór, a hagyományörzők nagy sikerű eredményei mellett egy kicsit hátrébb került a városi népdaléneklők szerepe. Mindössze két színpadon hallottunk. Két helyre, ha a város nagy a próza teljesen elhagyta a művészeti szemlékről. A bemutatón az ismeretlen színvonalat is megkísérelte. A gimnázium tudja, hogy elcsúszta rá vár annak megszólaltatásán is. Előrelépés nem szükséges, hogy elsőként oktatási intézményben jöhessen létre.

Szalon Mária

Kiss József: Népi énekes

- 142 -

Latince Sándor Megyei Művelődési Központ
Kaposvár, Kossuth Lajos u. 1-9. Tel.: 14-100

Tárgy: "Népülj páva" vetélkedő
megyei bemutatója.
szám: 44/1977.
Üi.: Károly Irma

Művelődési Csoport Vezetőjének

S z e k r e t a r
.....

Kedves Csoportvezető Nőtárs !

A Somogy megyei Tanács VB. Művelődésiügyi Bizottsága és a Latince Sándor Művelődési Központ a szakemberek javaslata és a csoportok eddigi kiemelkedő teljesítménye alapján a "Népülj páva" megyei műsorába a művelődés és ifjúságot hívta meg a megjelölt műsor bemutatására:

1977. március 21-én

Kardai Népi Gyűjtő	Kardai gyermekjátékok és táncok
Buzsáki "	Buzsáki gyermekjátékok és táncok
Szűrkoppányi "	Szűrkoppányi gyermekjátékok és táncok
Fogányzentpéteri Népi Gyűjtő	Fogányzentpéteri népdalok és táncok
Iskai öltöztető	Selyártánc és csizmavész
Lakócsai Népi Gyűjtő	Buzsáki népdalok
Mihályi Német Gyűjtő	Mesztegyői gyermekjátékok és táncok
Mesztegyői Gyermektáncgyűjtő	
Bogyházi Pótvásáros	

A műsor szervezője, a felkészítő és a benn való szakmai irányítója Csikvár József.

A megyét képviselő városnagyszobor bemutatására 1977. március 21-én a Sárdi Művelődési Központban kerül sor, ahol a TV szakemberei tekintik meg.

A műsor forgatókönyvét pontos sorrenddel, szereplői idővel az együtteseknek megküldjük.

Kérjük, hogy az együttesek szállásdíjról a csoportok fenntartói gondoskodjanak; a szállítási költséget számla alapján utólag térítjük.

A csoportok részére a rendezvény napján napidíjat fizetünk.

A csoportok március 21-én 9.00 órára érkezzenek meg a Sárdi Művelődési Központba, ahol 10.00-12.00 óráig tartanak meg a műsor műsor próbája és végleges elrendezésként. A műsor bemutatása és zsűrizése 14.00 órákor kezdődik.

Kérjük, hogy a műsor sikere érdekében az érkezési időpontot szigorúan betartsák !

A csoportok tagjainak munkahelyre kikérőt küldünk, amennyiben az szükséges.

Kérjük tehát, hogy a névsort pontosan kitöltve postafordultával küldjék meg nekünk.

Erősen köszönjük, sikeres szereplést kívánunk !

Kaposvár, 1977. március 1.

Előzetes megbeszélés:

Soma
NA - 1192
Néprajzi adatok

1977. március 31-én lépett fel a táncszert Siófokon a művelődési házban "RÖPÜLJ PÁVA" 77. bemutatóján. A zsüri Lengyel Miklós elnöklésével tekintette meg bussáki, karádi, törökkepányi, pogányszentpéteri, Kacsai, mesztegyői csepertek műsoraát. Csikvár József a kaposvári Latinca Sándor műv. ház népművelője kitűnően állította össze és rendezte meg a műsort, amit a Somogyi Néplapban megjelent cikk is igazol. Április hónapban örömmel értesültünk a Somogyi Néplapból, Somogy megye továbbjutott, a Magyar Televízió "RÖPÜLJ PÁVA" 77. műsorában. A csepert tagjai örültek a jó híreknek. Nagy szó a falusi emberek életében az, hogy a T. levízióban szerepelhetnek és méghezzá a "RÖPÜLJ PÁVA" műsorban. Sok tisztelője van a falun élő emberek között ennek a megalomnak, mert régebbi életük szép mezzanatait tárja fel az idősebbeknek, így az unokák is megismerhetik. Tisztelet érzőik ki szavaikból, amikor ezek nevei szóba kerülnek, akik ezt a megalmat életre hívták, előbbrevítették és ma is ápelják. Köszönet érte Knézy Juditnak, Együd Árpádnak, Orbán Csabának, akik a mi ügyüket előbbre segítik, hosszú éveken át számíthatunk a segítségükre a megalmereti megalomban. A "jószemű fiatal fiatal-emberből" egész megyét áttekintő jó szakember vált, hiszen, hogy rövidesen mint kiválóságot tartják majd számon a népművelésben

Felröpült a páva

Búcsú Somogyországban

Ez a táj adta a Röpülj páva... dallamát. Olsvai Imre zenetudós, az egykori kaposvári diák elmondta, hogy 1935-ben Surdon írták kottapapírra a híres motívumokat. A gyűjtőnek meg néhai Varga (Sípos) Pál — ragadványnevet azért kapta, mert klarinéton játszott — énekelte el, nem is sejtve, hogy e dal majd a legnagyobb magyar zeneszerzők egyikét, Kodály Zoltánt ihleti jelentős kórusmű megalkotására.

A Magyar Televízió ismét meghirdette a Röpülj páva mozgalmat (mert ez a vállalkozás, amely a leghatásosabban ösztönöz népi kultúránk számbavételére, mozgalom a javából), de ezúttal a teljesség igényével látott hozzá a szervező munkához. Valamely etnikai egység tárgyi és szellemi értelemben egyaránt teljes népi kultúráját kívánja feltárni, megmutatni a közönségnek. Ez a teljességigény természetesen a lényegre vonatkozik. 30—40 perces film-összeállításokról, színtézisről van szó, egy-egy tájegység folklórjának az eszenciájáról.

Tegnap Siófokon a dél-balatonai kulturális központban Somogy hagyományörző egyesületének színe-java mutatta be produkcióját a televízió zsűrijének, melynek elnöke Lengyel Miklós volt. Eljött Buzsák, Karád, Törökkoppány, Pogányszentpéter, Lakócsa,

Mesztegnő; idős emberek, asszonyok, középkoriak, fiatalok és gyerekek. Megérkeztek a népi énekesek, szőlőtáncosok, bábjátékosok, faragók is — mint például Gadányi Pál tótújfalu dudás, Horváth János karádi táncos és Hosszú László somogyszentpáli énekes. A somogyi búcsú színeit, hangulatát vitték színpadra abban a reményben, hogy a televízió kamerái majd a helyszínre, egy-egy somogyi faluba is ellátogatnak, ahol a búcsú még a régi szokások szerint zajlik le.

Az együttesek mintegy másfél órás műsorba sűrítették közönlivalójukat, s ebből emelt ki Csikvári József, a "kötelező 30 perc" szerkesztője-rendezője másfél-két percnyi képeket, jeleneteket — bár »vérző szívvel«, de jó dramaturgiai érzékkel. Leikes néprajzos brigád fáradozott a somogyiak eredményes szereplése végett; Együd Árpád akinek kutatásai alapján az összeállítás forgatókönyve készült, meg dr. Knézy Judit, Ureczky Csaba, Orbán Csaba és Károlyi Irma. A zenei anyagból Oláh József válogatott, s Olsvai Imre szerint leg-

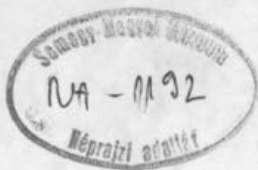
régibb és újabb dallamosításból fölmutatta a legjellegzetesebb értékeket.

Olsvai Imre — akít a szülőföld s e táj néphagyományainak szeretete hoz újra és újra hozzánk — elmondta, hogy meglepetésben is volt része ezen a találkozón. A lakócsaiak által bemutatott hűsvéti kóló harmadik dallama ugyanis eddig ismeretlen volt. — Minden bizonnyal — tette hozzá — Vujicsics Tihamér is, aki valamikor motívumokat gyűjtött Lakócsán, nagy örömmel hallgatta volna az archaikus horvát motívumokat. Egyébként figyelemre méltó, hogy a hagyományörző együttesek egyre inkább vállalják az archaikus anyagot, az ősek hagyományozta jogos és megtisztelő örökséget.

A somogyi folkloristák meglepetéssel is szolgáltak a televízió szakembereinek. A búcsúi összeállításon ívül ugyanis népi gyermekjátékokból rendeztek egy színes műsort a buzsáki, a karádi, a törökkoppányi, valamint a mesztegnyői gyerekek közreműködésével.

Szapudi András

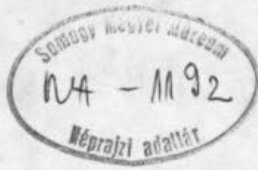
- 1hr -

— Továbbjutott a somogyi összeállítás a Röpülj paval tv-vetélkedőn. Karádi, buzsáki, pogányszentpéteri, lakócsai együttesek szerepelnek majd a műsorban.

JOMOTTI NÉPES

Szegedi Néprajz

Dalok, táncok, jeles napok

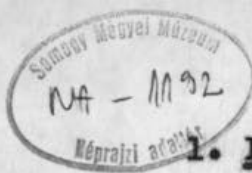
Egyetlen plakát nem hirdette, mégis pótszékeket kellett beszorítani a művelődési terembe a pogánvszentpéteri pávakör bemutatójára, amelyet a stófoki tv-selejtező és a téli szemlék legjobban sikerült számaiból állítottak össze.

A tizenkét tagú asszonykórus helyi gyűjtésű arató- és béresdalokat énekelt. A színpadot együtt szerepelt Schweiger nagymama a leányával, a következő fellépők között pedig már a férj, a kislánya és a vő is ott volt. Mások is — Mityekék, Dobék Istvánék, Pécsekék, Szabó Sándorék — »családostul« szerepeltek. Sok tapsot kapott

Pauska Mihályné a »jeles napi« szokások: a kótyolás, maszkajárás, farsangköszöntés eredeti hangulatú jeleneteiben, amelyekhez Pintér István amatőr gyűjtő anyagát használták fel.

A KISZ-es fiatalok közül Szabó Lajos betyárballadákat énekelt, a kicsik régi gyermekjátékokat elevenítettek föl, a nyolcvan felé járó Kiss Józsi bácsi pedig egykori mesterségét idézve pásztordalokra gyűjtött. Úvegéstáncra, majd fergeteges csárdásra váltottak a táncolók és a közreműködő inkei citerások, — dübörgő taps volt a köszönet a fűtetlen termet is átmelegítő hangulatos estéért.

Nóvák Ferenc

1. Pogányszentpéter Községrendezési irányelvei

Készítette a községi tanács végrehajtó bizottsága
Egyeztetette a megyei tanács vb. építési- és közlekedési osztálya,
járásai tanács vb. ipari és műszaki csoportja 1796-151961. sz. alatt

Köztisztasági egészségügyi gyűjtőtelepek

Dögkut: Dózsa Gy. ut 966 északnyugat

Szervestrágyatelepe: bunyai erdőalj 1200 m.

Szeméttárolóhely: Temetői ut, hegyaljai dűlő, klastrom alatti
Bikarét, feletti mező, hegyaljai dűlő helytelen bejegyzés.

Égtájja fekvése kelet 600 m.

Tanácsi kezelésben lévő kútutak / utak, utcák, terek /

Forgalmi utak 1400 m.

Gyűjtő és lakó utak: Dózsa Gy. ut burkolatban kecsiszint 2000 m.

Bekötő ut: burkolt 250 m. betonjáróval

Fakési ut: 700 m. beton ut

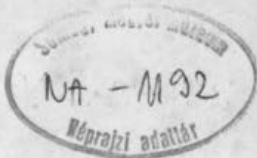
Hegyi ut: 1500 m. a szőlőhegyen vezet végig, cőrkapui dűlőt,
ujhegyi szőlő, dűlőt, keresztfai dűlőt

A község területén áthaladó autósúvjáratok

Régi járatak: Letenye-Kaposvár-Igal-Nagykanizsa

Csurgó-Nagykanizsa

Vése-Nagykanizsa

- 148 -

Uj_járatok: átszállás nélkül

Kaposvár-Zalaegerszeg

Zalaegerszeg-Szeged-Zalaegerszeg

Kaposvár-Nagykanizsa

Zalaegerszeg-Pécs-Zalaegerszeg

Nagyatád-Nagykanizsa

Szenbathelyre egyszeri átszállással lehet utazni autóbusszal

Autóbusz megálló:

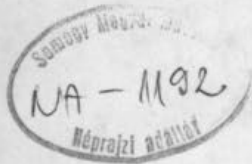
A Bajesy Zsilánszky utcában épült fel az alsó iskola mellett

Törpe viznyá: 1975-ig nem készült el. Kastélydombi dűlőben jelölték ki a viznyelő helyet, ezt hibásan írják, mert ez a dűlő régen kertaljai, ma kertekalja dűlő néven foreg közszágon. Egyébként sem hiszem, hogy itt furták volna meg a kutakat, mert ez a dűlő eléggé magas dombvonulat. Valószínűnek tartom, hogy inkább a Bikaréten furták volna kutat a kutfurók, mert az sokkal mélyebben fekszik, egy völgyben, legfeljebb a viztároló tartályt építették volna a nevezett dűlőbe.

Ásott kutak száma: 325. 1975-ig tervezett, 1 furókut nem készült el

Utak menti árok hossza: 5.300 m.

Villamosárámmal ellátott lakosság száma: 580 fő
további ellátásban részesül: 137 fő

ezmellett mint rendező szerv működött közre.

Az összes felmerülő rezszi kilométert a Volán 16.sz. Vállalat vállalta, ez kb. 9000 forintot tett ki. A Volán 16.sz. Vállalat vezetőinek nevei, akik elősegítették a kiállítás sikerét:

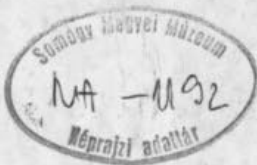
Hájm Géza főkönyvelő

Gyulai Ernő üzemigazgató

Gyertyánági József fődiszpécser

Rodek Elenér forgalmi osztály vezető

Szöllősi Sándor művezető

- 169 -

Külterületen kívül 19. Magaspuszta árammal ellátva
Az elosztóhálózat: meglévő 3000 m., tervezett 400 m.,
ez megvalósult, mert most minden házba be van vezetve
a villanyvezeték, több házat be nem épített belekre
építettek fel.

Nyilvános telefon: 1, a posta bejárata mellett balról-jobbra
épített szekrénybe elhelyezve

A községi tanácsú ujjainak fásítása

Tervezett: 2000 m., ebből 800 m. fásítva a Bajcsy Zs. utca
keleti oldalán a járda mellett. 1973-ban ültették a fákat,
gömbkeresztekre visszavágva

Sportpálya: 1. a tervezett 250 személyt befogadó lelátó
nem épült meg és nagyon valószínűnek tartom, a közeljövőben
sem fog megépülni, mert ennél fontosabb tennivaló is akad
ebben a községben.

Pogányszentpéter lakásépítési és megszünési nyilvántartó könyve
Uj lakások építése 1962-től 1977-ig

Dózsa György utca

1962	4
1963	2
1964	4
1966	-
1967	1
1968	-
1969	-
1970	1
1972	-
1973	-
1974	1
1975	1
1976	3
1977	4

Belső utca.

Összesen: 23 ház épült fel 1962-től 1977-ig

Bajcsy Zsilánszky utca

1962	3
1963	-
1964	1
1966	3
1967	4
1968	4
1969	3
1970	2
1972	1
1973	1
1974	1
1975	4
1976	6
1977	4

Posta ut.

Összesen: 34 ház épült fel 1962-től 1977-ig

1962-től összesen 57 ház épült fel a községben. A régi utcában 11 házzal épült kevesebb, mint a régi postaut- mellett- a Bajcsy Zs. utca burkolt utszakasz, ide szivesebben építenek házakat, Dózsa ut burkolatban köcsikut.

-151-

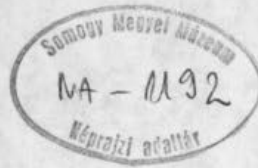

foto: Pintér István

Bajcsy-Szilinsky utca

A "November 7" Mg. Termelőszövetkezet pegányszentpéteri
üzemegységének területi adatai művelési ágazatként:

A pegányszentpéteri üzemegység 700 há szántóterületen

70 há legelőn

30 há réten

80 há erdőterületen

gazdálkodik, a hiányzó 20 há a bérbeadott halastó.

Ebből: 400 há kukerica és 300 há őszi buza

1976. évben kukericából a tervünk 35 g volt, a szárazság

ellenére 37g há termésátlagot takarítottunk ~~35g~~ be.

A gabonatervünket is túlteljesítettük 31 g há helyett

35 g-t takarítottunk be.

A 30 há rétet teljes egészében a háztájú szarvasmarha-

tenyésztés rendelkezésére bocsátottuk már az előző

években is.

1977-ben kukerica vetésterület, akárcsak a buza megegyezik

az 1976. évivel.

Tervünkben 1977-ben kukericából 40 g há- állítottunk be,

amit reálisnak tartunk.

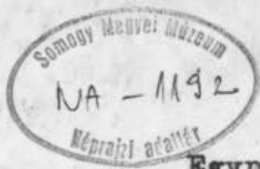
Ha a jó talajmunkánk és az időbeni, jó minőségű vetésre

kedvező időjárás jön, minden bizonnyal kukericából az 50 g-t

is felülmuljuk há-ként és ugyancsak buzából is meg-

közöltjük a 45 g /Há-ként.

-153-

Egy pár gondolatot foglalkozom az üzemegység állattenyésztésével

Kétféle állatra szakozódtunk: sertésre és húscsirkére

Sertésenyésztés a magasdi sertéstelepen történik.

/önetetés, énitetés/

Tervezetünk egy 200 férőhelyes modern fialtatót a közeljövőben.

Egy évben 2000 db. hizósertést bocsát ki a telep.

Létszáma: 1500-2000 db. sertés között mozog.

A húscsirkét napos kerban vásároljuk a kaposvári keltetőtől.

8 hetes kerban értékesítjük őket, egy évben hatszor

16.000 db.-ot. /adatközlő: Gács László/

A 8 hetes csirkék átlagsulya 1.3 kg.- 1.7 kg. / db.

Tehát egy éven belül a csirketelep 90.000-100.000 db.

1.5 kg.-os átlagsulyu húscsirkét ad a kereskedelemnek.

fotó: Pintér István

TSZ. csirkenevelő major

-155-

BALATONI HALGAZDASÁG SIÓFOK

Nagyatádi Kerület Ppányszentpéteren, Magasdi tóegység

Továbbra is polikulturális haltenyésztés folyik.

26,34 holdon elterülő halastavakon moteresónakot használnak az etetésnél. A többi tavon továbbra is a hagyományos kézi csóvel hajtott csónakot használják.

Somogy Megyei Múzeum
NA - 1192
Néprajzi adattár

- 156 -

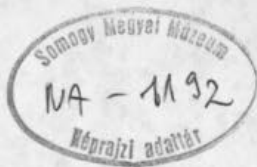

foto: piétes Isván

Ómalhanti tava.
~~Püggé névlegesen máriák a kajak súlyát~~

-157-

Somogyi Erdő-és Fafeldolgozó Gazdaság Ihárosi Erdészet

Fotó: Telenyóczy Károly Ciperes - erdőszél

**KERTÉSZETI ÉPÍTMÉNYEK, CSÓSZKUNYRÓK
POGÁNYSZENTPÉTEREN**

- 15 -

Csánki Dezső: Somogy vármegye/Magyarország Vármegyei és városai c. sorozatban/Bp. é.n./1914/129.

Pogányszentpéter.

"Az a terület, ahol a mai helység fekszik, eredetileg Strogench és Stergench alakban említik az oklevelek. 1381-ben a Szent Péter apostolról nevezett itteni páloskolostoré volt. Alapítója a Kanizsai család. A körülötte keletkezett helységet 1410-ben szentpéterfalvá, 1412-ben Németi-szentpéter alakban említik az oklevelek. 1420-ban a pálosok az egész helységet nyerték adományul. Egy 1501. évi oklevél szerint a monostor a helység közelében egy dombon épült, melyet maig is Klostromi-dűlőnek neveznek. Az 1536. évi adólejstrom szerint a helység még ekkor is a pálosoké volt. 1550-ben azonban már Nádasdy Tamás volt a földesura. A XVIII. század elején a Malik család birtokába került. 1749-ben Malik Dános, 1767-ben és 1773-ban Malik Gábor birtoka. A XIX. század első felében az újabb korig az Inkey család volt az ura. Jelenleg Kendeffy Gábornak és Lajosnak van itt nagyobb birtokuk."

Ezeknek a történelmi adatoknak a nyomán kezdtem

el kutatni Pogányszentpéter falu történetét. Beck István

Somogybükkösd-i apát plébános gépelte kia fent említett

sorozatból 1963-ban, és több levéltár címét is közölte

velem, ahol ferrásmunkák után érdeklődtem. Végülis

a község 1945. előtti történetét dr. Manyar József,

dr. Knézy Judit, dr. Kerecsényi Edit irták meg.

Önként vállaltam az újabb kori feljegyzéseket a

község életéről, az itt élő emberekről.

1. Kimondottan kertészkedéssel nem foglalkoztak. Házi szükségletre termeltek zöldséget és szőlőhegyen a szőlőserek között vagy a háznál a kiskertben. A felesleg zöldséget nagykanizsai piacon értékesítették. Legtöbb háznál ma is ugyanugy termelik a zöldségfélét, mint régebben. Napjainkban azonban egyre több háznál alkalmaznak a fóliasátras előhajtást. A fóliasátrak alatt salátát és hagymafélét is természetnek, de van olyan ház, ahol egyszerre többféle zöldséget is természetnek egy sáter alatt - paprikát, salátát, hagymát, tököt, zellert.- Legtöbb sáter kevenyészet néden készül. ezért nem éppen szabályos formájúak, mint pl. a kertészetekben. Méreteik is aszerint változnak, kinek milyen nagyságúra van szüksége. Aki a piacra termel, az nagyobb sátrakat épít, azekben leginkább salátát termelnek, hossza 10 méter, szélessége 3-4-5 m., magassága 2 m. A kisebb sátrak hossza 3-4 m., szélessége 1.50-1.80 m., magassága 1.50 m.

Az 1950-es évektől kezdődően a korábbi kettes udvar mellé kialakult a harmadik udvar is. Régebben az egyes udvar volt a gazdasági, a ház előtt kettes udvar volt a gyümölcsös, itt volt a szürü is. Ma az egyes udvar a virágos udvar, a ház előtt, kettes udvar a gazdasági udvar, a hármask udvar a gyümölcsös.

Az egyes udvarban virágot termelnek-pünkösdirózsák, karávirágot, őszirózsát, krizantémt, - és különböző színű rózsát piacen értékesítik, leginkább Nagykanizsán, mert ez a város esik legközelebb a községhez.

A kettős udvarban a gazdasági épületeket építik, istálló, sertésól, tyukól, pajta. A gazdasági felszerelést a pajtában tartották és tartják ma is. A nagyobb eszközöket, pl. berona, eke, henger, szétszerelt állapotban tárolták, így kisebb helyet foglaltak el. Vetőgépeknek külön fészert építettek.

2. A kerti munkához használt szerszámokat, kapa, ásó, gereblye, cuca a homárába/ kamra / vagy a pajtába falba vert szögeken tárolták. A szőlőhegyen is falba vert szögeken vagy a padlásra tárolták a műveléshez használt szerszámokat.

CSÓSZKUNYHÓK

1. Állandó jellegű csószkunyhók csak a felszabadulás előtt voltak az uradalomban és a községi szőlőhegyen. Ezek a kunyhók földelven voltak, a csósz közútja végén, ide húzódtak be, itt pihent meg. Éjszakai dörgés idején kukerica, szőlőérés idején a kunyhóban aludt. 2.50 m. ágasfát, 80 m. mélyen leástak a földbe, az ágasfára tették a szelemenfát, nem volt meghatározva, milyen hosszúnak kell lenni. A szelemenfának hossza atól függött, mekkora kunyhót akartak építeni. A szelemenfának két-aldalt nekítámogatták hasított vagy gömbölyű fát, olyan hosszúra vágták, ahogy a szelemenfa

menetesen emelkedett. Utána megrakták vastagon szalmával, utána két ásónyom vastagságúra leföldelték. A vastagon való földelés a beázás ellen védett. Ezeknek a kunyhóknak általában a belső méretük elől a bejáratnál 1.70 m., hátul 80-80 cm. széles velt, magasságuk attól függött, milyen magasan állt ki a földből az ágasfa. Az uradalmi csósz tarisznyába vette magával az ebédet, vagy a család valamelyik tagja vitt neki meleg ételt. A falusi csósz hazajárt ebédelni. A falusi csósznek inkább csak alkalmi kunyhója velt, neki állandóan járni kellett a határt. A hegypásztor őszi időszakban állandóan a hegyen tartózkodott, ide már kellett az állandó jellegű csószkunyhó. Télen a hegypásztor inkább a pincékbe húzódtott be, velt mindig ilyen "likas" pince, mert az idősebb emberek általában téli időszakban a hegyen tartózkodtak. A kunyhó előtti tűzhelye és inkább a hegypásztornak velt, mert itt mindig akadt elkészíteni való, egyéb húsfélelég, pl. mókusra vadásztak, kitűnő pörkölt készült belőle, de akadt a régebbi időben az erdő területéről őz, nyul, fácán bőven a főzéshez. A tűzhely nagyon egyszerű velt, három lábú eszerép vagy vaslábent helyeztek a tűz fölé, ebben főzték az ételt.

ALKALMI CSÓSZKUNYHÓ

2. Ugyanugy készült mint az állandó jellegű csószkunyhó, csak nem földelték be a tetejét, általában kukerica-táblák mellé építették az uradalomban, érési időszakban. Ezeknek a kunyhóknak a bejárata nyitott volt. Ma már ilyen kunyhókat nem építenek a mezőőr meterral járja be a dűlőket. A hegypásztor gyalog végzi körutját.

SZÉNÉGETŐ KUNYHÓ

M. reteiben azonos a csószkunyhókkal, csak ennek a tetejét szénperrel fedték be a beázás ellen, mert ez a földnél is jobban védett az eső ellen. A bejárat jobboldali részén 50 cm. magas padkát építettek gyep-táglából, erre ültek, innen figyelték a becsákat. Bejárata elé zsákvásznal kasszettek, a füst ellen védekeztek ilyen módon.

NÖVÉNYEK NÖVEKEDÉSÉT ELŐSEGÍTŐ KÉSZÍTMÉNYEK

Az uradalomban 1945. előtt melegház és a deszka oldalú üvegtetejű melegágy. A melegházat fatüzelésű kemencével fűtötték. A melegágy alá lótrágyát kették, 25-30 cm. vastagon befedték fekete földdel, ebbe vetették a magokat. Rendszeresen öntözték.

A nehéz kötött talaj miatt ezen a területen dínyekertes rész munkát nem vállalt.

A paraszti életben alkalmazott kertészeti módszert a pogányszentpéteri "RÉGI TÁPLÁLKOZÁS" o. fejeletben részletesen leírtam.

- 163 -

Somogy Megyei Múzeum
NA - 1192
Képrajzi osztály

Fólia sátrak

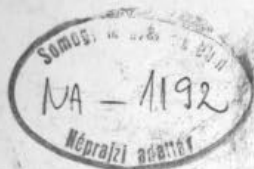

Személyi Képtár
NA - 1192
Képrajzi Adattár

-164-

1973. június 27.

Dr. M O L N Á R I S T V Á N
KANONOK URNAK
V E S Z P R É M
=====
PÜSPÖKI TITKÁRSÁG

KEDVES PISTA BÁCSI!

E g y ü d Árpád a marcali muzeum igazgatója levelemre válaszolva abba megírja azt, hogy sürgősen küldje címére a Somogy megyei Pálos-kolostorokról írt dolgozatait és ő azonnal továbbítja dr. Bakay Kornélhoz rektorálás végett. Mégegyszer kérem, küldje őket sürgősen.

/Pintér István/

Pogányszentpéteri HONISMERETI SZAKKÖR
SZERVEZŐ TITKÁRA

11